

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1875.   Första Kammaren.   N:o 33.

Lördagen den 1 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades protokollen för den 23 och 24 sistlidne April.

Herr Statsrådet Bergström aflemnade Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående fastställande af sträckning för de delar af beslutade jernbanorna från Storvik till riksgränsen mot Norge, hvilkas riktning hittills icke blifvit slutligen bestämd m. m.

Den Kongl. propositionen blef härefter föredragen och lagd på bordet.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 19, angående de i 63 § Regeringsformen föreskrifna kreditivsummor; och

N:o 20, angående beviljadt statsbidrag till förstärkning af den nya vågbrytaren vid Visby hamn.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets den 28 sistlidne April bordlagda memorial N:o 70, i anledning af erhållna återremisser å Stats-Utskottets utlåtande N:o 54, angående de privilegierade stockfångstskogarne.

Föredrogs men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Stats-Utskottets den 28 sistlidne April bordlagda memorial N:o 71, i anledning af erhållen återremiss å Stats-Utskottets utlåtande N:o 55, angående väckta motioner om ordnande af landtpolisen m. m.

Föredrogs ånyo och bifölls Konstitutions-Utskottets den 27 och 28 sistlidne April bordlagda utlåtande N:o 12, i anledning af väckt motion om inrättande af ett nytt statsdepartement.

Änringar i Tulltaxan. Föredrogs ånyo och företogs punktvis till afgörande Bevillnings-Utskottets den 27 och 28 sistlidne April bordlagda betänkande N:o 6, angående tullbevillningen.

1:sta punkten.

Herr Hedlund: Då jag icke kommer att i denna punkt framställa något yrkande, så vill jag icke upptaga Kammarens tid med att ingå i något meningsutbyte med Utskottet rörande den här i fråga varande grundsatsen för tulltaxans uppställning. Så mycket vill jag dock nämna, att man icke blott i England, sasom Utskottet nämnt, utan äfven i Tyskland gjort gällande den grundsats, som jag här velat föreslå. Den senaste tyska tulltaxan, hvaraf jag håller ett exemplar i min hand, är af den 1 Oktober 1873 och slutar sin 44:de punkt med följande ord: »Artikel, welche unter keine der vorstehenden Nummern begriffen sind — frei.» Allting, som icke finnes omnämndt i tulltaxan, är således fritt. Det är också detta som det af mig framställda förslaget hufvudsakligen afser. Deraf skulle då följa sasom ett korollarium, att de tullfria artiklarna icke behöfde upptagas i tulltaxan. Så långt har man dock icke gått i den tyska taxan, utan man har der i alla fall upptagit en mängd artiklar sasom fria. Jag hade för min del tänkt mig, att förhållandet skulle blifva liknande äfven i den svenska, att nemligen en hop små artiklar icke skulle behöfva omnämnas, men att under sådana rubriker som maskinerier och redskap af jern m. m., skulle upptagas, hvilka som vore fria, och hvilka vore belagda med tull. På detta sätt skulle man öfvervinna den svårighet som Utskottet riktigt påpekat, att det nemligen, med den af mig föreslagna uppställningen af tulltaxan, lätteligen kunde hända, att mängden artikel, som nu är tullfri, blifve belagd med tull sasom närmast hänförlig till något specificerad tullpliktigt varuslag. Då jag vågar hoppas, att den princip, som jag nu antydt, skall komma att följas vid en blifvande ny uppställning af vår tulltaxa, en åtgärd, som vi inom en ej alltför långt aflägsen framtid väl torde kunna motse, så vill jag nu icke längre i detta afseende tvista med Utskottet, utan förenar mig derom att för närvarande ingen åtgärd må i denna del vidtagas.

Friherre Nordenfalk: Då motionären icke här framställt något yrkande, torde det vara öfverflödigt att bemöta de argument, hvarmed han velat styrka sin åsigt i detta fall. Jag ber dock att i afseende på den nu föreliggande frågan eller *tulltaxans uppställning* få yttra några ord. Jag har nemligen inom Utskottet föreslagit en annan uppställning af tulltaxan än den nuvarande, ehuru, då jag icke vann understöd för min åsigt, jag icke ansett det löna mödan att reservera mig. Jag anhåller dock att nu få begagna tillfället för att till protokollet uttala min åsigt, att jag icke anser den alfabetiska uppställning af tulltaxan, som hittills hos oss blifvit följd, sasom den bästa. En alfabetisk uppställning medför alltid den väsentliga olägenheten, att en öfversigt af taxans bestämmelser är mycket svår att vinna såväl vid sjelfva behandlingen af taxan som vid dess tillämp-

ning. Vill jag t. ex. taga kännedom om, huru artikeln jern är beskattad, så måste jag utom på j söka på flera olika ställen, såsom under bokstafven *s* för saxar, under *k* för knifvar o. s. v. Samma förhållande är öfverallt, der undantaget »icke specificerade» finnes. Mig synes deremot den uppställning, som våra grannländer och, som jag tror, flertalet af Europas öfriga stater adopterat eller den *systematiska*, vara den enda rätta. Man har häremot invändt, att man icke kan undvara den alfabetiska uppställningen såsom invänd och vid många tillfällen bäst lämplig. Härpå svaras, att ett alfabetiskt *register* tillräckligt fyller detta behof, och ett sådant tillägg har man äfven i utlandet i allmänhet bifogat den systematiska taxan. Jag vill gerna medgifva, att Bevillnings-Utskottet icke kunnat medhinna att verkställa en sådan förändrad uppställning som den, jag nu ifrågasatt: men jag tror, att det rätta sättet för att få den genomförd hade varit att ingå med en underdånig skrivelse till Kongl. Maj:t, med anhållan att Kongl. Maj:t måtte till nästa riksdag låta uppgöra ett förslag till en dylik systematisk uppställning af vår tulltaxa. Jag vill nu icke besvära Kammaren med något yrkande i detta afseende, utan har endast önskat till protokollet uttala min åsigt, att vi förr eller senare måste komma derhän att i fråga om tulltaxans formela uppställning följa den grundsats, som, bland andra, våra grannländer redan funnit vara den mest ändamålsenliga.

Öfverläggningen förklarades slutad och punkten bifölls.

2:dra punkten.

Herr Hedlund: Icke heller här vill jag ingå i något meningsutbyte med Utskottet rörande de grundsatser, som Utskottet ansett sig böra följa. Dock anhåller jag att få försvara mig mot en beskyllning, som Utskottet synes hafva velat göra mig, att jag nemligen såsom grund för en mängd varors befrielse från tull endast skulle hafva tagit den omständigheten, att dessa varor år 1872 visat sig lemna en obetydlig tullinkomst. Det är visserligen sant, att jag föreslagit tullfrihet för åtskilliga af dessa varor, men endast »så vidt icke andra intressen af någon vigt deremot strida»; och jag tror för min del, att, vid dessa frågors bedömande, den synpunkten, att man icke bör besvära tullförvaltningen med att i sina räkenskaper uppföra en mängd artiklar af den allra besynnerligaste beskaffenhet, och som ej hafva det ringaste inflytande på tullinkomsterna, icke kan fränkännas sin riktighet, hvilket nog inses deraf, att den i mer eller mindre grad blifvit följd i de flesta andra länders tullagstiftning. Äfven Utskottet har ställt sig på denna grund, då Utskottet vid åtskilliga af de föreslagna förändringarna icke anfört annat motiv för en varas befriande från tull än att den icke gifver någon afsevärd tullinkomst: så i fråga om hagel, honing, bläckpulver med flera andra. Men jag vill, som sagdt, nu icke tvista med Utskottet om riktigheten af denna synpunkt. I den nu föredragna punkten har Utskottet undantagit från tullfrihet hela den mängd af artiklar, som i punkten finnas uppräknade. Då det skulle blifva för vidlyftigt att ingå i någon pröfning af befogenheten

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

af Utskottets åtgärd för hvar och en af dessa artiklar särskildt och derigenom kanske riskera att få gemensamma omröstningar om dem alla, så vill jag inskränka mig till att framställa yrkande om blott en enda af de här omhandlade artiklarne. Det finnes visserligen icke något skäl, hvarför Utskottet velat behålla tullen på *champignoner*, som endast inbringat 28 kronor, eller på *visitkort*, som blott gifvit 33 kronor, eller på *vattenglas*, en sak, som är ganska nyttig, och som icke gifvit i tullinkomst mera än 675 kronor. Men, som sagdt, jag skall för närvarande lemna dessa artiklar å sido och hålla mig endast till den sista af de uppförda artiklarne eller *zink*. I synnerhet för dem, som bo på landsbygden, torde det vara väl bekant, af hvilken vigt ämnet *zink* är för taktäckningar. Men för att kunna användas till detta ändamål, måste zinken undergå en särskild behandling, hvilken verkställes vid de belgiska fabrikerne, och består deruti, att platarne förses med en fals. En sådan falsad zinkplåt fås för samma pris som raa plåtar; men då den kommer till Sverige, behandlas den som arbetad *zink* och drager i denna egenskap en tull af 3 öre per skålpund. Nu inser hvar och en, att med denna tull blifver en sådan vara nästan oinförbar. Det är ingen svensk näring, som genom denna tullfrihet skulle blifva lidande, ty våra svenska bleckslagare kunna icke behandla zinken så, att den blir tät och säker i sin falsning, men för våra byggnadsföretag skulle det vara af mycket stor vigt, om tallsatsen på den arbetade zinken blefve borttagen. På denna grund får jag för min del hemställa, att Kammaren måtte i öfrigt bifalla Utskottets hemställan i förevarande punkt, men från de här uppräknade artiklarne undantaga den sistnämnda eller *zink*, arbetad, olackerad och omålad, på det den måtte behandlas, då vi komma till punkten *z* i tulltaxan, och der uppföras såsom tullfri.

Herr Ekman, Carl: Mot hvad Bevillnings-Utskottet i den föreliggande punkten föreslagit har jag för min del icke någon anmärkning att göra. Men då den föregående talaren yrkat, att en af de i punkten ombandlade artiklarne måtte undantagas från de öfriga, på det man sedermera vid behandlingen af tulltaxan måtte vara oförhindrad att antaga den tullfrihet, som talaren för denna artikel förordade, så torde det icke anses olämpligt, att den, som hyser betänkligheter mot förändringar i vår tulltaxa, redan vid denna punkt tager till ordet för att uttala desamma. Jag skulle, om jag finge följa endast min egen böjelse, gerna beträda den väg, som motionären anvisat, och jag skulle likaledes för min del önska, att jag kunde lemna mitt bifall till de framställningar, som Utskottet funnit sig böra göra i de följande punkterna. Men en närmare granskning af statens nuvarande behof och tillgångar har åtminstone för mig gjort det alldeles tydligt, att vi för närvarande icke befinna oss i en sådan ställning, att det kan vara klokt att vidtaga några nedsättningar i statens inkomster. Hade Bevillnings-Utskottet verkställt en sådan granskning, som det väl egentligen åligger Stats-Utskottet att göra, att nemligen i dess helhet beräkna statens tillgångar och behof och se till, huru man skall få debet och kredit att gå ihop, så vågar jag tro, att Bevillnings-Utskottet icke skulle hafva kommit med sådana framställnin-

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

gar, som inuefattas i åtskilliga af de följande punkterna. Den uppfattning jag har om statens ställning i afseende på inkomster och utgifter kan icke för flertalet af Kammarens ledamöter vara någon hemlighet, i synnerhet som efter min öfvertygelse enhvar, som tager kändedom om föreliggande handlingar, måste i detta afseende komma till samma uppfattning som jag. Redan i det andra betänkande, som inkom från Stats-Utskottet, och som blifvit af båda Kamrarna godkänt, hafva statens ordinarie inkomster blifvit till sitt belopp beräknade och fastställda för det kommande året. I afseende å bevilningarne står det naturligtvis Riksdagen ännu öppet att beräkna dem i enlighet med Kongl. Maj:ts proposition eller att göra de förändringar, som Riksdagen efter granskning af förhållandena kan finna skäl att vidtaga. För mig vill det dock synas, som ingen anledning förefunnas att beräkna bevilningarne till högre belopp, än hvartill de i den Kongl. propositionen äro upptagna. Resultatet deraf blir då, att statens inkomster för år 1876 skulle uppgå till ungefär 67½ millioner. Hvad derefter beträffar beräkningen af utgifterna för samma år, så äro de flesta beslut, som derpå kunna inverka, redan af Riksdagen fattade. Ännu återsta visserligen såsom oafgjorda några frågor, hvilkas utgång beror på resultatet af blifvande gemensamma voteringar; men skillnaden kan icke blifva synnerligen betydande. Gör man ett öfverslag af de redan beslutade utgifterna, visar sig, att de belöpa sig till en summa af omkring 70 millioner, hvarigenom således redan här uppstår en brist af omkring 2½ millioner. Denna brist ökas dock än mera, då man tager i betraktande de utgifter, som det alligvar Riksgäldskontoret att under år 1876 bestrida; dessa utgifter uppgå till ett belopp af 10,061,312 kronor 37 öre emot en inkomst af omkring 2½ million, och i denna summa har jag dock icke inberäknat några anslag hvarken till statens eller enskilda jernvägsbyggnader. Om således statsverkets inkomster icke komma att uppgå till högre belopp, än hvartill de i den Kongl. propositionen äro beräknade, så uppstår en brist af i rundt tal 12½ millioner kronor. Nu är det visserligen gifvet, att detta missförhållande mellan inkomster och utgifter icke kommer att framträda såsom en verklig brist för år 1876, emedan de föregående goda åren lemnat betydande öfverskott att användas till betäckande af den brist, som eljest för detta år skulle uppkomma. Men derom torde alla vara ense, att den tidpunkt, i hvilken vi nu befinna oss, icke kan vara egnad att ingifva några berättigade förhoppningar om, att statsinkomsterna äfven fortfarande skola lemna lika stora öfverskott, som under de närmast föregående åren varit förhållandet. Man torde icke med någon sannolikhet kunna vänta sig, att tullmedlen, hvilka äro beräknade till 20 millioner kronor, skola lemna så stort öfverskott som de gifvo år 1874 eller omkring 10 millioner, utan det är snarare skäl att antaga, att öfverskottet på dessa medel ej skall öfverstiga hvad det enligt Utskottets beräkning i medeltal utgjort under de nästföregående åren eller omkring 4 millioner kronor. Icke heller är det någon sannolikhet för att statsutgifterna, som uppgå till omkring 70 millioner, skola kunna i någon väsentlig mån nedsättas. Det är visserligen alldeles gifvet, att vid sådant förhållande, då statens inkomster icke kunna drivas upp till samma höjd som de under föregående år ut-

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

gjort, måste man vara betänkt på att vidtaga alla möjliga inskränkningar och besparingar. Men jag vågar hemställa till Kammaren, om det kan vara tänkbart, att dylika nedsättningar skulle kunna ske till så stort belopp, att man kunde hafva förhoppning om en fördelaktig reglering af riksstaten, utan att man derigenom riskerade, att åtskilliga viktiga intressen blefve mindre väl tillgodosedda än de borde vara. Jag tillåter mig slutligen äfven erinra, hurusom på dagordningen alltsedan den nya riksdagsordningens införande ständigt stått frågan om ordnandet af vårt försvar och i sammanhang dermed, till följd af åtskilliga politiska skäl, borttagandet af vissa icke obetydliga statsinkomster. Jag hemställer, om det vid sådant förhållande kan vara den lämpliga tidpunkten att vidtaga en nedsättning i tullsatserna, som enligt den uppgjorda beräkningen skulle förorsaka en minskad inkomst af omkring 700,000 kronor. Jag är fullt beredd på, att man härtill skall svara, att en nedsättning i tullen många gånger visat sig icke minska, utan snarare öka inkomsterna, och jag medgifver villigt, att denna anmärkning är fullt riktig under normala förhållanden, då konsumtionsförmågan är sådan som den blir under en jemm utveckling af landets ekonomiska hjälpkällor. Men att konsumtionsförmågan inom vårt land nu snarare är i aftagande än i tilltagande, derom torde man icke behöfva länge tvista; och det vill då synas mig, som om den eljest allmänt erkända regeln just under närvarande abnorma förhållanden icke kan ega sin fulla giltighet. Jag har velat, genast vid början af detta betänkandes föredragning, uttala dessa mina farhågor, grundade på den uppfattning om förhållandena, som jag erhållit under det mig åliggande arbetet i Stats-Utskottet; och på grund af hvad jag sålunda yttrat måste jag för min del, åtminstone i allmänhet, motsätta mig alla nedsättningar i de nu gällande tullbestämmelserna. En del föreslagna nedsättningar äro visserligen af den beskaffenhet, att de icke kunna väsentligen inverka på statsinkomsterna; men så snart man vill göra undantag och icke ställa sig på den bestämda ståndpunkten att låta tulltaxan i sin helhet vara orubbad, så är man efter min uppfattning inne på godtyckets område, och då är det svårt att veta, huru långt besluten möjligen kunna leda. Ehuru jag således vill erkänna, att åtskilliga af de föreslagna tullnedsättningarna icke äro af någon synnerlig vikt i det afseendet, att de skulle kunna förorsaka någon minskning i statsinkomsterna, anser jag dock på de af mig nu angifna grunderna, att man handlar klokast, om man för närvarande låter tulltaxan vara sådan den är.

Flere ledamöter hördes häri instämma.

Herr Ekman, Johan Jakob: Jag tror, att man bör vara den siste talaren tacksam för de upplysningar han lemnat om statsverkets finansiella ställning, och jag instämmer fullkonligt med honom deri, att man vid behandlingen af den nu föreliggande frågan har skäl att iakttaga all möjlig varsamhet; men äfven med fullt uppsåt att iakttaga en sådan varsamhet, kan jag icke komma till samma uppfattning af förhållandena som han.

Då Kammaren nu beslutit att punktvis genombå Bevillnings-Utskottets betänkande, lärer väl Kammaren vid behandlingen deraf göra

den erfarenheten, att de af Utskottet föreslagna förändringar i tulltaxan: dels beröra sådana artiklar, hvarför tullinkomsten varit så ringa, att deras frigörande från tull icke kan utöfva något väsentligt inflytande på statsinkomsternas belopp; dels angå lifsmedel, hvilka man icke gerna kan fortsatt belägga med tull, utan att bryta mot en stor och vigtig princip, som mer och mer gjort sig gällande, eller att sådana artiklar som ingå i den stora allmänhetens konsumtion böra vara fria från tull; dels angå förnödenhetsvaror, deribland beklädnadsartiklar, för hvilka en nedsättning af tullafgifter i enlighet med Utskottets förslag, enligt min åsigt, snarare skulle komma att leda till ökning än minskning utaf statsinkomsterna. De senare årens erfarenhet har föresett oss med tillräckliga data för att leda oss till en dylik åsigt, och tager man derjemte i betraktande det aftal, som nästlidet år träffades med Norge i den då antagna mellanrikslagen, och med noggrannhet aktar på de anledningar till förändrade vägar för införseln, som denna lag innebär, tror jag, att man ovilkorligen måste komma till den övertygelsen, att, om vi icke nedsätta tullen på åtskilliga af dessa förnödenhetsvaror, skall införseln deraf till väsentlig del komma att ske öfver Norge, som enligt nämnda lag är i tillfälle att tullfritt hit införa dem, hvaraf följden naturligtvis blir den, att tullinkomsterna komma att ej obetydligt minskas. Jag föreställer mig således att, om man går in på Bevillnings-Utskottets förslag — och att gå längre, lär vi vid denna riksdag icke komma i fråga — man icke därför behöfver beräkna inkomsten af tullen lägre än eljest. Skulle det emellertid ett följande år visa sig, att man misstagit sig i sin beräkning, lär detta icke vara värre än den vansklighet dylika beräkningar alltid äro underkastade, och Riksdagen är ju då i tillfälle att på lämpligt sätt fylla den uppkomna bristen. Gå vi nu ett mindre godt år till mötes, hvilket kan vara ganska troligt, synes mig deri ligga ett ytterligare skäl att nedsätta tullen på sådana varor, som ingå i den allmänna förbrukningen, emedan folket just under dåliga år har vida mindre kraft att bära denna beskattning än under de goda åren, och skulle det äfven komma derhän att bevillningen efter andra artikeln behöfde ökas, skulle jag anse detta mycket lyckligare än bibehållandet af indirekta skatter, hvilka drabba ojemförligt mer orättvist och i synnerhet trycka dem, som hafva minst tillfälle att bära desamma, främst deribland dem som hafva stora familjer att försörja.

Herr Bennich: Den ledamot af Kammaren, som sist hade ordet, har bemött den nästföregående talarens anförande på ett sätt, som lemnar intet öfrigt för mig att tillägga. Endast den frågan vill jag ställa till den ärade talaren på östgötabänken, huruvida tanken på grundskatternas afskaffande eller försvarsväsendets ordnande på andra grunder än de närvarande må berättiga oss att pålägga konsumtions-skatter och på sådant sätt uttaga bidrag för nämnda ändamål af de medborgareklasser, hvilka hafva minst råd dertill? Mig förefaller det temligen oegentligt, för att icke säga något värre, att lyfta en börda från dem, som under sekler visat sig kunna bära densamma och nu mera rättsligt bära den, samt i stället lägga bördan på andra.

Det kan icke komma i fråga, att jag, i afseende på statsverkets

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

ställning, vill inlåta mig i tvist med en af Stats-Utskottets erfarnaste medlemmar; men det kan icke undgå att förefalla mig något egenomligt om förhållandet mellan inkomster och utgifter i statsbudgeten skulle blifva sådant, att vi icke kunde göra de små tullnedsättningar, som här äro i fråga, då enligt den beräkning Kongl. Maj:t i sin proposition gjort af statsverkets tillstånd och behof, debet och kredit skulle gå fullt ihop, och Riksdagen sedermera med vanlig sparsambet behandlat utgiftsposterna och gjort ganska betydliga nedsättningar i de anslag, som af Kongl. Maj:t blifvit äskade. Dessa nedsättningar böra väl kunna medgifva någon liten minskning i skatterna, såvida det icke är meningen att fortfarande samla medel, för att hafva till hands en gang då vissa bördor skola aflösas.

I afseende på den föreliggande punkten ber jag att med några ord få bemöta hvad motionären derom yttrat. Han gjorde den frågan hvarföre icke till exempel champignoner, som gifva en högst obetydlig tullinkomst, blifvit föreslagna till tullfrihet, och kunde icke finna något skäl, hvarföre så icke skett. Jag ber då att få erinra derom, att det finnes andra rubriker i tulltaxan, under hvilka champignoner kunna blifva tullpliktiga, såsom t. ex. rubriken »Konserver». Införas champignoner i dylik form, skall därför erläggas tull, och det syntes Utskottet icke vara lämpligt att meddela föreskrifter, till följd hvaraf en och samma vara skulle, endast på grund af det olika sätt hvarpå den vore emballerad, kunna blifva föremål för så olika tullbehandling. Samme talare frågade vidare, hvarföre vattenglas icke ansetts böra vara tullfritt. Derpå har jag endast att svara, att vattenglas är ett kemiskt-tekniskt preparat, och, då Utskottet bibehållit tull för sådana preparat i allmänhet, måste det konsekvent göra det äfven för detta fall. Jag vill dermed icke hafva sagt, att tullskydd för sådana varor är öfverensstämmande med min åsigt. Tvärtom yrkade jag inom Utskottet, att alla dylika preparat skulle göras tullfria; men då frihet från tull icke stod att vinna för dem alla, ansåg jag konsekvensen fordra, att den icke heller medgafs för något särskildt. Slutligen gjorde talaren enahanda fråga i afseende å visitkort. Då papper, som införas i hela ark, är belagdt med tull, föll det sig för Utskottet svårt att finna något skäl, hvarföre papperet, på nämnda sätt sönderklippt och bearbetadt, skulle vara mer fritt från tull än hela arket. Det finnes vissa grundsatser, som genomgå vår tull-lagstiftning, dem man icke får trampa under fötterna, och det är dessa grundsatser. Utskottet här sökt tillämpa, så i det lilla som det stora.

Motionärens nu framställda yrkande gick ut derpå, att zink, arbetad, omålad och olackerad, skulle befrias från tull, och såsom skäl därför åberopade han, att zink icke skulle kunna, på det sätt han nämnde, bearbetas af våra bleckslagare. Jag har mig emellertid med visshet bekant, att sådan bearbetning af zink kan här i landet åstadkommas, och Utskottet har verkligen icke kunnat göra sig reda för hvarföre en bleckslagare, som bearbetar jernbleck, skall hafva tullskydd, men den som bearbetar zinkbleck vara deraf i saknad. Icke heller har Utskottet kunnat fatta, hvarföre arbetadt, olackeradt bly skulle draga tull, men zink af enahanda beskaffenhet vara tullfritt. Utskottet har för sin del gått ut från den åsigt, som jag tror är i

tulladministrativt hänseende fullt riktig, att likartade varor böra, så vidt möjligt, draga lika tull, på det man icke må missbruka personers oerfarenhet för att angifva tullpligtiga varor under benämning af andra dermed nära likartade, hvilka äro från tull fria, och sålunda obehörigen bereda sig frihet från tull. Det är af detta skäl, Utskottet icke kunnat understödja den af motionären här föreslagna lilla förändring, som eljest, med hänsyn till tullinkomsten, är fullkomligt likgiltig.

Herr Rydqvist: Jag anhåller till en början att få i allo instämma i det särdeles upplysande anförande, som här afgifvits af en ärad ledamot på östgötabänken. Det blir mig därför icke behöfligt att sysselsätta mig mycket med den del af frågan, han berört; men då man nu är inne på diskussionen af den föreliggande frågan i dess stora helhet, utbeder jag mig att få yttra några ord.

Jag ber då först att få fästa uppmärksamheten derpå, att af denna Kammares ledamöter i Bevillnings-Utskottet icke färre än tre högt aktade män, Herrar Grefve Hamilton, Hammar och Friherre De Geer, på efter mitt förmenande fullt goda skäl ansett tiden ännu icke vara inne att företaga en generalrevision af vår tulltaxa. Annorlunda kan jag icke kalla ett förslag, som omfattar 78 punkter i taxan, och som, i händelse det nu skulle påkalla en grundlig, genomgående granskning, måste, då det berör hela vårt lands förädlingsindustri, föranleda flera dygns debatt. De nämnde reservanterne hafva till en början funnit den nuvarande tidpunkten illa vald för att företaga frågan om borttagande eller minskning af sådana tullar, som gifva i mer och mindre man afsevärd statsinkomst, och af hvilka en stor del dessutom måste anses såsom skyddstullar. Det lärer icke kunna bestridas, att de häruti hafva rätt. För en hvar är det bekant, att i Sverige har under de sista tvänne åren räntan oupphörligen stegrats, så att t. ex. Riksbankens utlåningsränta, som i Juni 1873 var 4 procent, nu gått upp till 5 $\frac{1}{2}$. Det är lika bekant, att de enskilda bankerna och bankirerne nu för tiden upplåna penningar mot 5 till 5 $\frac{1}{2}$ procent ränta, ja, vissa bankirer till och med mot 6 procent. Hvad deras utlåningsränta skall vara under sådana förhållanden, kan man någorlunda gissa sig till. I synlig måtto är den väl icke mer än 7 procent, men dertill komma, såsom en hvar vet, åtskilliga debiteringar under namn af provision o. s. v., så att den verkliga räntan torde blifva icke så obetydligt högre. Lika känt är det ock, att sedan någon tid tillverkningen inom hvarjehanda grenar af förädlingsindustrien minskats, att affärsställningen på intet vis är lysande, att antalet af bankruttar både i större och mindre skala är i stigande; och skulle vi vara så olyckliga att få, låt vara endast ett års, dålig skörd, hvarifrån jag önskar vår Herre måtte förskona oss, kan ställningen i landet bli betänkelig nog. Att under sådana omständigheter, och att jag så må säga i ogjordt väder, vidtaga en generell förändring i tulltariffen, utan att de, hvilka det gäller, eller näringsidkarne, blifvit derom hörde — den berättigade satsen »audiatur et altera pars» har nu såsom så ofta tillföre varit för Utskottet en främmande sentens — måste ur näringsffitens synpunkt förefalla i hög grad vådligt.

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

Den ärade ledamoten på östgötabänken, som för en stund sedan hade ordet, har med den stora kännedom han besitter om statsverkets tillstånd och behof redan fäst på uppmärksamhet på denna frågas betydelse i finansiellt hänseende för statskassan. Jag ber att dervid få tillägga några erinringar.

Håller man sig till uppgiften på 97 sidan af Utskottets betänkande angående den influtna tullinkomsten, finner man, att densamma stigit från 13,995,000 kronor år 1869 till 23,935,000 kronor år 1873 och till 29,439,000 kronor år 1874. Att nu taga ett medeltal, såsom Utskottet gjort, för åren 1869--1873 och alls icke beräkna 1874 års höga tullinkomst, synes mig icke vara riktigt. Jag har för min del gjort en förteckning på hvad den minskade tullinkomsten skulle belöpa sig till, om man tager förhållandena år 1873 till grund för beräkningen. Som Herrarne finna, var sistnämnda års influtna tullinkomst 5½ million mindre än samma inkomst år 1874, hvadan den af mig gjorda kalkylen torde närmare komma att motsvara verkligheten än Utskottets. Nå väl! Efter 1873 års förhållanden skulle den nu föreslagna minskningen i tullinkomsterna för 67 så kallade skyddstallar belöpa sig till 1,055,366 kronor och för 36 finanstallar till 363,855 kronor, således tillsammans för 103 artiklar till icke mindre än 1,419,221 kronor eller dubbelt emot hvad Utskottet beräknat. Om man emellertid går en medelväg emellan de 740,000 kronor, hvartill Utskottet kalkylerat denna minskning i tullinkomsterna, och förenämnda siffra 1,419,221 kronor, kan i alla fall enligt min åsigt den minskade statsinkomsten icke anslås till mindre än en million kronor, ett belopp så högt, att man måste betänka sig två gånger, innan man besluter sig för att vilja beröfva statskassan en så betydlig intrans.

Vidare vill jag vid detta tillfälle påpeka den märkliga omständigheten, att här i detta land behandlas dessa för statsinkomsterna och för näringarne så högst viktiga ämnen på ett sätt, som, efter hvad jag åtminstone har mig bekant, icke funnit sin motsvarighet någonstädes. Här föreslås nu tullfrihet och tullnedsättning för 103 särskilda artiklar, dels i följd af enskilda motionärers framställningar och dels på grund af den makt och myndighet, som Bevillings-Utskottet eger enligt 40 § Riksdagsordningen. Om dessa djupt ingripande förändringar både i afseende på statsinkomsterna och hela Sveriges förädlingsindustri eger Finansministern icke den ringaste kännedom, såvida han icke händelsevis är ledamot af någon af Riksdagens Kamrar och på de få dagar utskottsbetänkandet varit tillgängligt, kunnat deraf taga del. Denna fråga kan således för honom vara helt och hållet främmande. Äfven Civilministern, som är målsman för de svenska näringarne, är i samma kategori. Regeringen i saknad af all officiell kännedom om en högviktig fråga, hvarom Riksdagen allena har beslutanderätten. Man företager sig således här, i motsats mot hvad i andra länder eger rum, att utan vidare vända upp och ned på hela tulltariffen, utan att regeringen har vetskap derom. I England deremot, och så vidt jag känner i alla andra konstitutionella länder, tages initiativet i alla sådana frågor af regeringen, som framkommer med förslag om förändringar i tulltariffen.

Ytterligare ber jag att få fästa Kammarens uppmärksamhet på,

att Sverige alls icke behöfver vänta länge, innan det får en förändring af tulltaxan; ty veterligt är, att Frankrike, med hvilket land vi, såsom bekant, år 1865 afslutit en handels- och sjöfartstraktat, sjelf är sinnadt att, så fort omständigheterna det medgifva, uppsäga alla sina handelstraktater, och denna tid inträffar senast år 1878, då den af Frankrike sist ingångna traktaten med Österrike—Ungern utlöper. Lika veterligt är ock, att åtskilliga andra länder, såsom Österrike—Ungern, Italien och Schweiz, i hvilket fall som helst sjelfve komma att innan kort uppsäga sina handelstraktater. Men huru går man nu, exempelvis i Frankrike, till väga för att bereda sig på de förändrade förhållanden och den förändrade tulltariff, som om några år härefter motses? Jo sålunda, att man redan nu underkastar dessa frågor landets pröfning och inhemtar utlåtanden genom prefekterna från de särskilda handelskamrarne. Der begär man således redan nu upplysningar för frågans utredning flera år innan förändring i tulltariffen ifragakommer. Här deremot anser man upplysningar från sakkunnige män öfverflödiga. Bevillnings-Utskottet har funnit det vara tillräckligt att i ett fall höra en näringsidkare, i ett annat tillkalla en sakkunnig, i ett tredje slå upp 1865 års betänkande o. s. v. Så behandlas denna högvigtiga fråga här. I öfrigt kan jag för min del icke inse, att det medför den allra ringaste olägenhet att bibehålla den nuvarande tulltaxan ännu i 2 à 3 år; ty om Frankrike uppsäger handelstraktaten med oss, som det högst sannolikt gör, blir en revision, och en grundlig revision af tulltaxan derefter ändock nödvändig, hvadan äfven om det förevarande betänkandet nu skulle bifallas, måste icke förty några år senare en omständlig granskning af tulltaxan företagas. Under sådana förhållanden kan jag icke inse, hvarföre man nu skulle gå en sådan revision i förväg, och jag föreställer mig, att då den tidpunkten inträffar, att man måste vidtaga en sådan åtgärd, som nyss papekats, och hvilken jag då icke skall motsätta mig utan tvärtom understödja, revisionen kommer att ske på ett så fullständigt och opartiskt sätt, som vi med skäl kunna vänta af regeringen. Samtliga vederbörande, som böra höras i ämnet, blifva då hörde, och frågan blir då icke så ensidigt behandlad, som hittills varit förhållandet. Och jag föreställer mig vidare, att Riksdagen då, likasom vid föregående tillfällen åren 1816 och 1863, kommer att göra framställning hos Kongl. Maj:t, att Kongl. Maj:t behagade, efter behörig utredning af förhållandena, framlägga förslag till den förändrade eller nya tulltaxa, som kan anses vara af omständigheterna påkallad.

På alla dessa skäl anhåller jag för min del om afslag på alla de punkter i detta betänkande, i hvilka föreslås tullfrihet eller tullnedsättning; och kommer jag att iterera detta mitt yrkande vid föredragningen af hvarje särskild punkt.

Herr Odelberg: Det är med tillfredsställelse jag kan säga, att det kanske är första gången, som jag i afscende på tullfrågor ställer mig på samma ståndpunkt som Herr Generaltulldirektören. Jag är fullt ense med honom att yrka bifall till denna punkt af Utskottets betänkande. Då nu frågan emellertid mera kommit in på en principiel ståndpunkt, än att behandla artikeln zink, torde det tillåtas mig

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

Ändringar i Tulltaxan. (Forts.) att yttra mig angående frågan i sin allmänhet. Jag får då tillkännagifva, att jag iustämmer med de reservanter, hvilka förklarar sig ogilla den behandling af tulltaxan, som densamma inom Utskottet fått. Jag gör det på skäl, som af reservanterne blifvit framställda, och bland andra äfven på det skäl, som den andre talaren anför, då han vidrört våra statsinkomster, hvilka enligt min tanke icke äro i stigande utan tvärtom och troligen mer och mer komma att minskas. Jag delar fullkomligt denna hans åsigt, att ett sådant förhållande, som under några år egt rum, att konsumtionen i alla riktningar i synnerhet af utländska varor i så ofantligt stor grad tilltagit, icke kan fortfara; ty, enligt min åsigt, måste förmågan att betala hvad vi importera blifva allt mindre och mindre. Under diskussionen hafva åtskilliga allmänna frihandelsfraser framdragits, hvilka jag anhåller att i korthet få bemöta. Det yttrades från göteborgsbänken om »den stora principen, att tullen på de effekter, som ingå i den stora konsumtionen, bör nedsättas och detta snarare nu än någonsin». Jag ber att få hemställa hvad en nedsättning, sådan som Utskottet föreslagit på åtskilliga artiklar, skulle medföra för gagn för konsumenterna. Så t. ex. är det föreslaget 5 öres nedsättning i tullen per skålpund på vissa väfnader. De, som importeras, bestå uteslutande af finare väfnader, af hvilka det går 10 alnar på ett skålpund. Den nedsättning, som i detta fall är föreslagen, är således ett halft öre per aln. Tror någon af Herrarne, att detta kommer konsumenterna till godo. Jag tror det icke, utan det blir detaljhandlaren, som stoppar detta i sin ficka, eller delar han det med importören. Men icke nog härmed, det torde äfven komma något exportören tillgodo; ty ju mera importen växer öfver exporten, desto mera ondt blir det om vexlar, och ju högre pris på dessa kan exportören betinga sig. Man klagat öfver det monopol, som fabrikanterne hafva af de höga tullarne, hvilka drabba konsumenterna; men jag frågar om konsumenterna äro mera belåtna att beskattas af köpmannen än af fabrikanten. Herr Generaltulldirektören yttrade också något, som jag måste vidröra, nemligen att en konsumtionsskatt icke lämpligen borde läggas på de medborgare, hvilka minst kunna bära den. Det medgifver jag gerna, att konsumtionsskatter på sådana artiklar, som höra till de nödvändiga behofven, alltid äro olämpliga, men jag tror icke, att vår tulltaxa kan beskyllas för att allt för mycket belägga konsumenterna med sådana skatter. Emellertid yrkar jag för närvarande bifall till den föredragna punkten och kommer att vid hvarje punkt af betänkandet i afseende på nedsättning af tullen yrka afslag.

Herr Hedlund: Jag hade icke trott, att tidpunkten nu var inne att yttra sig öfver frågan i sin helhet; men då så tyckes vara förhållandet, ber jag att få till bemötande upptaga några anmärkingar, som här blifvit gjorda. Det har blifvit sagdt, att statsverkets ställning icke skulle medgifva den minskning i statsinkomsterna, som skulle ligga i Utskottets betänkande. Jag får då först och främst säga, att det något förundrar mig, att statsverkets ställning så der i största hast blifvit så bekymmersam, då vid riksdagens början det visade sig ett öfverskott af nära 6 millioner, om hvilkas användande

Kongl. Maj:t lofvade att väcka förslag. Jag har, för min del, icke sett, att några så stora anslag ännu blifvit beviljade, att dessa sex millioner blifvit medtagna; i stället hafva vi prutat ned åtskilliga anslag, så att vi borde hafva något att ytterligare vinka på. Det kan naturligen bero på, huru jag disponerar statens medel; om jag till exempel vill bygga jernvägar med statens årliga inkomster, kan jag få statsbrist, äfven om jag har öfverskott af 30 à 40 millioner. Jag kan icke bedöma halten af de skäl, som den värde ledamoten af Stats-Utskottet anfört angående statsverkets ställning; men jag vill endast uttrycka min förvåning öfver den mörka tafan, och jag får tillägga, att, om man afser statens inkomster, är det just nödvändigt att göra en del af de reduktioner, som här blifvit ifrågasatta. Jag afser i detta fall bland annat vår ställning till Norge. Der är exempelvis tullen på bomullsgarn blott 3 öre, då den är 8 öre hos oss, och från Norge införas garn och väfnader tullfritt till Sverige. Följden häraf blir, att den öfvervägande delen af dessa varor sannolikt skall komma att hit införas öfver Norge, som härigenom stoppar i sin ficka hela den tullinkomst för bomullsgarn och väfnader, som vi eljest skulle få, och efter den uträkning jag gjort, skulle vi med den närvarande importen komma att förlora 355,000 kronor i tull blott på artikeln bomull. Går jag vidare till artikeln ull och linnegarn, med afseende hvarå samma förhållande råder, anser jag det icke öfverdrifvet, om man säger, att här står på spel en sammanlagd statsinkomst af 7 à 800,000 kronor. I allt fall är det icke den ärade ledamoten af Stats-Utskottet obekant, att skyddstullar komma icke statsverket till godo; en tull, åsatt för att till fabrikanternas förmån hålla en vara uppe i pris, gagnar icke statsverket, men sänkes tullen så att import kan uppstå, så inflyter deremot statsinkomst. Från statsverkets sida är det således angeläget, att åtskilliga tullsatser nedsättas, och icke tvärt om. Vidare har här blifvit yttradt, att det skulle vara en fast ståndpunkt att låta tulltaxan vara orubbad, emedan man eljest skulle råka in på godtycket; men jag kan icke tro, att det är en fast ståndpunkt att försvara godtycket, och om något är godtyckligt, är det väl den nuvarande tulltaxan; man behöfver blott kasta en blick derpå för att se, att all förnuftig grund saknas för åtskilliga tullsatser. Jag tror derföre, att det skulle blifva lätt, i synnerhet för en man med det ljusa omdöme, som den värda statsutskottsledamoten eger, att i hvarje särskild punkt taga i öfvervägande den nedsättning, som bör ega rum; ingen synes mig behöfva grubbla ett ögonblick öfver, huruvida vi behöfva bibehålla tullen på t. ex. kummin eller bronspulver. Här har jemväl blifvit sagdt, att det icke vore rätta tidpunkten äfven i andra afseenden att vidtaga förändringar i tulltaxan. Det är känd sak, att de, som äro motståndare till en reform, aldrig finna den rätta tidpunkten inne; men hvarför skulle tidpunkten just nu vara så ogynsam? Alla fabrikanter hafva fått stora öfverskott och samlat reservfonder; en betydlig kapitalbildning har egt rum. Skulle då icke tidpunkten vara inne? Jag tror, för min del, att tiden just nu är sådan, att man skulle kunna, såsom man redan för länge sedan lofvat, taga bort alla tullar och så mycket snarare taga det tappfjät, som nu är i fråga genom de tull-lindringar som Utskottet föreslagit. Men, säger man,

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

Ändringar i Tulltaxan.
(Forts.)

räntan stiger, och konsumtionen aftager. Hvad räntan angår, vet jag icke, hvad den på senare tider varit; men den är vexlande, och jag tror näppeligen, det vi skola få upplefva någon riksdag, då man ej kan komma att hänvisa på någon räntestegring. Att konsumtionen skulle aftaga, vågar jag betvifla; ty jag tror icke att det ännu visat sig någon minskning i importen. Om också tullinkomsterna under Januari—Mars i år icke varit så stora som förra året, behöfver man blott kasta en blick på de ofantliga varuqvantiteter, som infördes under April sedan isen gått upp, för att öfvertyga sig, att konsumtionen icke är i aftagande. Det har ytterligare blifvit sagdt, att franska handelstraktaten skulle nu hafva något sammanhang med dessa artiklar, och att det derföre vore skäl att afvakta densamma uppsägning. Jag ber att dervid få anmärka, att det torde vara endast 4 à 5 eller kanske ännu färre artiklar, som beröra våra förhållanden till Frankrike, som icke byr sig om anis, feukol, risgryn etc.; det är egentligen vin, cognac, sidentyger och ylleveror som beröras häraf, och dem har också Utskottet knappast vidrört. Det skulle då hufvudsakligen vara artiklarne bomull och linne, men det är egentligen England, som deraf beröres, och jag kan icke se hvad sammanhang den franska traktaten har med vår tulltaxa, när det gäller att reglera densamma på detta sätt. Jag vill icke yttra mig om huruvida Frankrike är färdigt att uppsäga sina handelstraktater, men jag betviflar ej, att den värde talaren är bättre underrättad derom än jag.

Man har äfven sagt, att ett sådant förslag som detta borde utgått från Regeringen. Jag vill likväl fråga: är det i sin ordning, att regeringen väcker dylika förslag? Regeringsformen säger, att Riksdagen skall genom bevilningar fylla bristen i statsinkomsterna; och om något skall utgå från Riksdagens eget initiativ, torde det vara frågan om bevilningar. Det möter tillika den omständigheten, att denna fråga, utgången från Regeringen, så lätt blir en politisk fråga. Den bör icke blifva det, när den utgår från Riksdagen. Tänkom oss, att vi hafva en finansminister, som vill hafva en någorlunda fri ställning och något så när inflytande i båda Kamrarne, af hvilka den ena är protektionistiskt sinnad och den andra har frihandelsåsigter. Denne finansminister kommer då i en ganska besynnerlig ställning. Jag bör ock upplysa, det jag med mitt förslag icke velat gå hvarken den nuvarande finansministern, om vi hafva någon sådan, eller en blifvande finansminister i förväg. Här är blott en obetydlig väg öppnad, så att en finansminister, som vill göra något i detta afseende, nog har tillräckligt stort utrymme för att gå vidare.

Hvad inkomsterna beträffar, får jag hänvisa till den tablå, som förekommer i slutet af Utskottets betänkande, hvaraf det visar sig, att öfverskottet af tullinkomsterna utgjort 12,939,000 kronor år 1874; 9,335,000 kronor år 1873; 4,305,000 kronor år 1872; 5,119,000 kronor år 1871; 1,805,000 kronor år 1870 och 995,000 kronor år 1869. Med så ofantliga öfverskott öfver de beräknade inkomsterna måtte vi väl kunna med någon tillförsigt vidtaga en reduktion af det obetydliga omfång, som här är föreslaget, och jag instämmer med en högt aktad talare, att det icke är rätta sättet, om vi behöfva ökade skatter för en allt mer och mer stigande utveckling i samhället, att då lägga dessa ökade

skatter på konsumtionsartiklar, utan söka dem på andra håll. Då jag väckte detta förslag, var det egentligen för att begagna en gynsam tid för skattelindring. Jag föreställde mig, att, då ställningen i landet är blomstrande och Statsverket har öfverskott, tidpunkten vore inne för skattelindringar, på det att vi skulle hafva större förmåga att bära skatterna, när den onda tiden kommer. En engelsk författare har uttalat den bekanta satsen, »att den bästa skattkammare ligger i folkets fickor». Derom är jag för min del också öfvertygad.

Då zinken nu blifvit tvistämnet, skall jag icke bråka mycket dermed, utan afstå från mitt yrkande i denna del: då vi fått så lång tid undvara detta nyttiga byggnadsämne, kunna vi nu göra det ännu någon tid.

Herr Svanberg: Efter det sakrika anförande, som blifvit af en ärad representant på östgötabanken afgifvet, skulle det visserligen kunna anses öfverflödigt af mig att sätta Kammararens tålmod på prof genom att yttra mig i denna fråga; men då jag under loppet af många år stått i beröring med ett stort antal industriidkare från skilda trakter af vårt land och derjemte egnat en synnerlig uppmärksamhet åt våra industriella förhållanden, anser jag det tillbörligt, att jag vid behandlingen af det nu föredragna betänkandet äfven yttrar några ord. Efter min öfvertygelse lärer säkerligen den svenska industriens förkofran eller tidsenliga utveckling icke åstadkommas derigenom, att man sätter höga tullar; men derjemte är jag fullt förvissad om, att den väl behöfver det ringa skydd, som den för närvarande åtnjuter genom våra nuvarande tullbestämmelser. Här har blifvit yttradt, att detta förslag från motionärens likasom från Utskottets sida framkommit för att gå konsumenternas rättvisa önskningsar till mötes; men i afseende härå ber jag få fråga, om någonsin någon klagan från konsumenterna i denna del försports. Jag har åtminstone icke hört det hvarken från landstingen eller andra sammankomster af ekonomisk beskaffenhet, och jag tror dessutom, att en sådan klagan skulle vara obefogad, då man jemför det skydd var industri åtnjuter med hvad förhållandet är i andra industriidkande länder. Jag har här åtskilliga länders tull-lagstiftningar, nemligen Frankrikes, Tysklands, Österrike-Ungerns och Rysslands, och jag försäkrar eder, mine herrar, att i alla dessa länder åtnjuter industrien genom tullbestämmelserna mycket större skydd än hos oss. Hvad särskildt väfnader vidkommer, äro icke mindre än fjorton särskilda sådana artiklar i den franska tull-lagstiftningen rent af förbjudna till införsel. Att vi otvifvelaktigt gå mindre lyckliga dagar i ekonomiskt hänseende till mötes än dem vi under den senare tiden fått upplefva, kan man tydligen förmärka, och jag hemställer då, om det vore klokt att till skada för industrien och till ringa båtnad för konsumenterna vidtaga sådana åtgärder som de nu föreslagna. Man vet mer än väl, att förbrukningen af många artiklar är underkastad modets vexlingar, på det sätt att då man den ena tiden anser sig behöfva än det ena än det andra, man en annan tid tycker sig böra spara i alla möjliga fall. Följden härå blir, att en stagnation uppstår, och jag tror, att en sådan helt säkert förestår ganska snart, hvares följder nog komma att

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

visa sig. För att emellertid lugna den ärade representanten, som väckt denna motion och som gifvit anledning till Utskottets förevärande betänkande, ber jag att få för honom och Kammaren omnämna, att jag från en framstående industriidkare i Frankrike erhållit den underrättelse, att franska regeringen läser hafva beslutat, att redan innan franska traktaten med Sverige går till ända, dess egen tulltaxa skall undergå en revision, och påtagligen läser väl äfven i följd häraf vår tulltaxa blifva föremål för en grundlig granskning. Jag tror, att i sådant fall Regeringen tillsätter en komité, som skall verkställa detta arbete, och det är ju möjligt och till och med ganska troligt, att åtminstone en industriidkare kan få deltaga i denna komités öfverläggningar. Jag ber slutligen att få yrka bifall till den nu föredragna punkten.

Herr Hammar: I afseende på den nu föreliggande punkten hade jag icke ärnat yttra mig, emedan jag var fullkomligt öfverens med Utskottet i att afstyrka bifall till de i denna punkt omnämnda förslag. Jag trodde icke, att det skulle vid denna punkt komma till en så vidlyftig diskussion, som emellertid redan nu egt rum. Då jag likväl i den reservation, som jag afgifvit, har mera generelt antydt min ståndpunkt i tullfrågan, kunde det kanske icke vara olämpligt, att äfven jag nu yttrar mig och litet närmare utvecklar skälen till de i min reservation uttalade åsikter. Jag har i denna min reservation yttrat, att tidpunkten icke, efter min uppfattning, skulle vara den lyckligast valda för en så pass grundlig revision af tulltaxan, som af motionären åsyftats och af Utskottet delvis föreslagits. Jag har tillika påpekat, att franska traktaten tilländagår om två år. Vi veta icke, hvilka åsikter, vare sig i Frankrike eller här, kunna vid den tiden komma att göra sig gällande, huruvida de i allmänhet framgå i en mer liberal eller mer prohibitiv riktning. Lika litet tror jag, att man med någon säkerhet kan bedöma, huruvida icke, i fall den franska traktaten skulle förnyas, äfven andra länder, med hvilka Sverige står i intimare handelsförhållande, skulle vilja framställa förslag om en sådan traktat med oss. Min åsigt i detta fall är den, att om så skulle komma i fråga — och det kan ju icke på förhand bestämmas — så, ju flera tullsatser vi plocka bort ur vår tulltaxa, dess mindre motvigt hafva vi att erbjuda mot de fordringar, som å vår sida skulle kunna framställas vid möjligt uppgörande i framtiden af handelstraktater. Det är derföre, som jag rör min del icke har ansett tidpunkten vara den lämpligaste till att nu på förhand företaga några betydligare förändringar i vår tulltaxa, i synnerhet om jag dertill lägger, hvad som också är allmänt känt, att våra hufvudsakligaste exportartiklar, trä och jern, hafva fallit ganska betydligt i värde, och att en af våra andra exportartiklar, spanmål, genom sista årets mindre goda skörd nära nog icke kan vidare i år exporteras. Att penningäntan har stigit, är en temligen känd sak, och detta, sammanlagdt med de förhållanden jag förut omnämnt, har föranledt ett ganska betydligt fall i arbetslönerna i allmänhet. En gifven följd deraf är, att den stora allmänhetens konsumtionsförmåga måste betydligt minskas och åtminstone för den närmaste framtiden inskränka sig hufvudsakligast

till förnödenhetsvaror. En naturlig följd åter häraf måste väl blifva den, att våra tullintrader äfven för den närmaste framtiden ganska betydligt komma att minskas. Vi hafva redan sett bevis härpå i den omständighet, att på de tre månader, som nu förflytit, tullintraderna minskats med icke mindre än 1,250,000 kronor mot samma tid förra året, och nog har man anledning till det antagande, att tullintraderna för den närmaste framtiden komma att intaga ett mera normalt tillstånd, än under de sistförflutna åren. Jag tror således icke, att man bör göra sig alltför stora förhoppningar, att förhållandena skola i detta afseende gestalta sig på samma sätt som under föregående år. Jag hemtar stöd för ett sådant antagande äfven deraf, att jag af en person, som står dessa förhållanden ganska nära, hört yttras, att han skulle vara ganska nöjd, om tullinkomsterna för ett kommande år komme att uppgå till det belopp, som af Kongl. Maj:t är beräknadt. Då jag derjemte tagit i betraktande, att statens utgifter måste stiga, enär vi ju hafva visshet om utgifter för ganska stora frågor, hvilka icke kunna falla, men att vi deremot icke hafva visshet om, att statens inkomster skola ökas, utan tvärtom all anledning tro, att de skola komma att minskas, har jag gjort mig den frågan, huruvida det kan vara statsekonomiskt klokt att frivilligt och utan att det är af något egentligt behof påkalladt genom nedsättning i tullsatserna ytterligare minska statens inkomster. Jag tror åtmins one icke, att en enskild person, som är mån om sitt ekonomiska välbestånd, går tillväga på det sättet, att han, med visshet om ökade utgifter och med all anledning att befara en minskning i inkomsterna, frivilligt och utan att det är af behovet påkalladt minskar de senare. Detta skulle vara en anledning för mig att yrka afslag å det af Utskottet framställda förslag i dess helhet och jag skulle, såsom jag i min reservation yttrat, helst hafva sett att tulltaxan för närvarande fatt vara alldeles ovidrörd. Men då jag vid ärendets förberedande behandling inom Utskottet funnit, att Utskottet afstyrkt det af motionären framställda förslag om tullens borttagande för icke mindre än sextio artiklar, samt att Utskottet i öfrigt gått till väga efter min uppfattning, med ganska stor varsamhet, då det föreslagit endast mer eller mindre obetydliga nedsättningar, har jag icke trott mig böra afstyrka alla förändringar i tulltaxan, utan har ansett mig hufvudsakligast böra fästa mig vid sådana poster, som jag kan räkna egentligen till kassa-artiklar eller sådana, som i en mera väsentlig mån bidraga till statsverkets inkomster. I afseende å den nu föredragna punkten har jag icke annat att yrka än bifall till Utskottets betänkande.

Friherre af Ugglas: I afseende å den nu föredragna punkten har icke heller jag något annat att yrka än bifall till densamma; men då åtskilliga bland Kammarrens ledamöter vid denna punkt redan uttalat den ståndpunkt, som de vid behandlingen af detta Utskottets betänkande ämnat i allmänhet intaga, ber äfven jag att för min del med några ord få antyda min ståndpunkt till frågan i dess helhet. I olikhet mot den ärade talaren från Göteborgs och Bohus län är jag af den bestämda åsigt, att tidpunkten för närvarande icke är inne att

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

*Ändringar i
Tulltaxan.*
(Forts.)

vidtaga så väsentliga och genomgripande förändringar i vår tulltaxa, som i detta förslag blifvit ifrågasatta. Den framställning, som vi nyss hört af en ärad ledamot af Statsutskottet, innehåller ganska mycket beaktansvärdt, och jag anser det icke riktigt att under en tidpunkt, då Statsverkets utgifter oupphörligt växa och då vi, efter hvad man kan befara, möjligtvis gå mindre lyckliga tider till mötes, välja just denna tidpunkt till så stora nedsättningar, som här äro ifrågasatta. För mig utgör dock icke detta hufvudsaken. Jag anser denna tidpunkt äfven från en annan synpunkt vara mindre väl vald, och det är just på grund af den franska traktaten. Denna traktat, som tilländalöper den 15 April 1877, således två år härefter, skall uppsägas tolf månader före denna tid, så vida den icke skall fortfarande gälla. Det ligger väl då temligen nära till hands att antaga, att en allmän revision af vår tulltaxa ligger inom den närmaste framtiden och jag kan omöjligt föreställa mig, att det då kan vara rätt att företaga en sådan revision, så kort före det Regeringen nödvändigt måste taga denna fråga om hand och behandla den med den omsigt som man har rätt att fordra. Jag tror då, att det icke kan vara skäl att gå Regeringen i förväg och vidtaga en hel hop större eller mindre förändringar. I olikhet mot den ärade talaren tror jag äfven att det är nödvändigt, att ett förslag i detta ämne utgår från Regeringen. Alla de stora tullförändringar, som vi här i landet upplefvat, hafva grundat sig på arbeten, verkställda af sakkunnige män, tillsatte af Regeringen, och det har varit på grund af dessa arbeten, som Riksdagen sedermera fattat sina beslut. Med all aktning för hvar och en af Riksdagens ledamöter och med mycket stor aktning för Bevillnings-Utskottet vågar jag likväl påstå, att en enskild motionär omöjliggen kan med afseende å en fråga sådan som denna intränga i alla dess detaljer, och att Utskottet, som endast har några få månader på sig att arbeta, icke kan till och med med den största insigt och bästa vilja sätta sig så in i denna fråga, att icke misstag kunna begås. Deremot, om Regeringen tillsätter sakkunnige män för att onarbeta och revidera tulltaxan, har man åtminstone både rätt att fordra och den största anledning att vänta, att deras arbete skall vara en god grundval för Riksdagen att derpå bygga sitt förslag. Detta är mitt enda skäl, hvarför jag icke kan biträda Utskottets förslag i denna fråga. Jag har under alla de år, jag varit ledamot af Bevillnings-Utskottet, alltid motsatt mig mera genomgripande förändringar i tulltaxan just på grund deraf, att jag temligen lifligt deltog i behandlingen af den franska traktaten och då fattade den bestämda åsigt, att, sedan våra näringar blifvit så starkt berörda genom denna traktat, man skulle lemnä dem i fred under den tid traktaten komme att räkna, och jag tror också, att våra näringsidkare derpå kunna hafva berättigade anspråk. Man säger här visserligen — för att komma tillbaka till den af Herr Ekman vidrörda finansiella ställningen — att just genom bifall till Utskottets förslag våra inkomster sannolikt skulle komma att ökas. Jag delar hans åsigt derutinnan, att detta vore rätt under normala förhållanden, då konsumtionen fortfar att vara stark och fortfarande är i stigande, men under en tidpunkt, då vi kanske gå allvarsamma tider till mötes, tror jag icke, att en minsk-

ning af tullen kommer att öka konsumtionen. Man har vidare sagt, att vi på senare tiden fått så stora öfverskott och att för den skull tidpunkten nu vore inne att vidtaga de ifrågasatta förändringarna. Det finnes måhända ingen af eder, mina herrar, som har en sådan erfarenhet i en dylik fråga som jag. Jag erinrar mig ganska väl hvilka öfverskott, som funnos att tillgå vid 1865 års riksdag, och jag minnes mer än väl de svårigheter, jag sedan i min egenskap af finansminister hade att få debet och kredit att gå ihop. Vi få kanske känna på både goda och onda år och vi få icke räkna på att dessa goda år skola länge ega bestånd.

I Bevillnings-Utskottets betänkande förekomma många saker, som jag för min del icke skulle hafva mycket emot att bifalla, men jag tror, att, om man börjar plocka ut den ena biten från den andra, man äfventyrligt att öfvergifva den enda fasta ståndpunkt, man har, och komma in på godtyckets område. Ehuru det således kan finnas goda skäl att bifalla ett eller annat af dessa förslag, torde det dock vara klokare att låta allt falla, ty det kan icke dröja länge, innan de riktiga åsigt, som här äro uttalade, komma att göra sig gällande, och jag tror icke att det innebär någon fara att vänta. Jag står i denna sak på samma ståndpunkt som den ärade representanten på östgötabänken och hemställer, att Riksdagen för närvarande måtte lemna tulltaxan alldeles oförändrad.

Herr Ekman, Carl: Jag har blifvit uppkallad för att gifva några ytterligare förklaringar i anledning af det anförande, som Herr Hedlund nyss här afgifvit. Jag har af detta anförande funnit, att han missförstått mitt förra yttrande, ehuru jag verkligen trodde, att det var så tydligt afgifvet, att det icke hade bort kunna missförstås. Jag har dock af hans yttrande erfarit, att han uppfattat mig så, som om jag skulle hafva sagt, att vi för år 1876 hade en brist att fylla. Detta har jag aldrig sagt och med hänsyn till den af Kongl. Maj:ts framlagda statsreglering har jag icke haft anledning att göra någon sådan anmärkning. Hvad jag har velat fästa Kammarens uppmärksamhet på, det är, att våra utgifter, sådana de nu genom åtskilliga beslut blifvit bestämda, uppgå till ett belopp af omkring sjutio millioner kronor; att det dessutom åligger Riksgäldskontoret att årligen verkställa utbetalningar hufvudsakligen af annuiteter på de till jernvägsbyggnader upptagna lån till belopp af omkring tio millioner kronor; att Riksgäldskontoret icke har några andra ständiga inkomster att påräkna — bankovinsten äfven deri inberäknad — för att möta dessa utgifter än två och en half millioner kronor; att således, om icke statens inkomster kunna uppdrifvas till ett högre belopp än som i Kongl. Maj:ts proposition är beräknadt eller sextiosju och en half millioner kronor, men utgifterna måste bibehållas vid samma belopp, hvartill de nu äro reglerade för år 1876 eller 77 $\frac{1}{2}$ millioner kronor, en brist förefinnes på tio millioner kronor hvilken måste fyllas med öfverskotten på statsinkomsterna. Jag har vidare tillåtit mig fråga, huruvida vi icke sårtagligen gå svarare tider till mötes och att således för framtiden icke så stora öfverskott vore att påräkna, samt huruvida icke till följd deraf vid den statsreglering, som förestår att uppgöra

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

Ändringar i Tulltaxan. till nästkommande Riksdag, det sannolikt, om man minskade på statsinkomsterna, skulle komma att möta svårigheter att tillgodose alla de intressen, som man hittills velat med anslag från statens sida tillgodose. Jag har endast velat ånyo upprepa detta, på det att, om någon annan af Kammararens ledamöter skulle liksom Herr Hedlund hafva missuppfattat mitt yttrande, ett sådant missförstånd då måtte blifva undanröjdt.

Hvad för öfrigt beträffar den af honom omtalade tidpunkt, som nu skulle vara så gynnsam derföre, att fabrikanterne under de goda åren hunnit samla krafter, så ber jag att i afseende derpå få säga, att jag ingalunda gör mig till målsman för dem af våra fabrikanter som begära skydd. Det skulle hafva varit mycket glädjande att få följa motionären på den väg, han föreslagit, men på de skäl, som jag här anför, anser jag mig för det närvarande icke kunna få den glädjen.

Herr Wallenberg: Om man skulle döma efter hvad man här förnunnit, vore man verkligen frestad att tro och befara, att en väldig reaktionär strömning i afseende på det fria utbytet skulle hafva kommit in i Kammararen; men som ännu icke så särdeles stor förändring af Kammararens ledamöter skett och då jag tillika betänker, att här fattats tidigare beslut i den syftning, som jag anser vara den rätta eller till förmån för det fria utbytet, tror jag icke så kan vara förhållandet, äfven om de yttranden, som här äro fälda, kunna gifva skenbar anledning att antaga något sådant. Det är bekant, att då det nya representationssättet med årliga riksdagar först infördes, det mycket talades om huru tulltaxefrågor skulle behandlas. Den åsigt gjorde sig gällande inom den då rådande majoriteten, att man borde undvika att hvarje år göra förändring i tulltaxan, utan att, när, efter allvarligt begrundande, förändring deruti ansågs af behofvet påkallad, densamma borde göras mera omfattande. Skälen derför äro ganska tydliga. Först och främst det, att det gifver mindre stadga, om man oupphörligt, så att säga, petar på tulltaxan och det andra, att, om man gör många små reformer, dessa icke tillvinna sig den uppmärksamhet, som vid sådana förändringars genomförande är behöflig. Det är derföre som jag, utan att på något vis vilja anses hafva öfvergifvit de åsikter, för hvilka jag i mer än tjugo år kämpat, skulle vilja se tiden an, utan att, så vidt jag kan se, sjelfva frågans utveckling komme att förlora derpå. Det är ett kändt faktum, att vi inom kort tid måste i och för den franska traktaten återkomma till denna fråga. För några dagar sedan läste jag franska handelsministerns cirkulär till franska handelskanrarna. Det kunde naturligtvis icke direkt beröra traktatfrågan, men det har icke ansetts vara ogynnsamt mot den liberalare handelslagstiftningen och mot den tanke, som går ut på att förnya traktaterna. Det är således möjligt och till och med sannolikt att traktaten blir förnyad och man kan så mycket heldre antaga, att detta kommer att ske, som det reaktionära partiet i Frankrike gått allt mer och mer tillbaka, och det är ett ovederläggligt faktum, att under den liberalare lagstiftningen landets handel och industri gjort stora framsteg. Under sådana förhållanden och då jag hoppas ej mindre

att, när vi en gång komma att handlägga denna fråga, den blir allvarsamt behandlad och att då de genomgripande förändringarne, om de äro nödiga, komma att vidtagas samt de små få följa med på köpet, än äfven att vi vid den tiden skola hafva en finansminister, hvarförutan det är omöjligt att tänka sig reformer i tulltaxan, så är jag benägen att nu stanna vid status quo.

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

Herr Ekman, Johan Jakob: Jag har begärt ordet med anledning af ett yttrande af en talare i min närhet, som ansåg riktigast att låta alla tankar på tullnedsättningar för i år falla. Han grundade denna sin åsigt dels på förhållandet med den franska traktaten och dels derpå, att han för sin del ansåg, att ett så omfattande förslag som detta borde utgå från Regeringen och icke från Bevillnings-Utskottet. Hvad först den franska traktaten angår, så inser jag icke hvilket inflytande denna traktat för närvarande kan hafva på denna frågas behandling. Att vår tulltaxa vid den tid, då traktaten med Frankrike kan komma att förnyas, kommer att undergå en revision, antager jag; men att denna revision och de förändringar, som då vidtagas, komma att gå i den riktning, Bevillnings-Utskottet angifvit, och snarare längre än hvad Utskottet nu föreslagit, lär väl icke vara tvifvel underkastadt. Hvad åter vidkommer den andra betänkligheten, eller att förslaget bort hafva utgått från regeringen, så tillerkänner jag denna åsigt allt det värde den kan förtjena. Det är dock ett faktum, att Regeringen icke inkommit med något förslag i detta afseende. då deremot Bevillnings-Utskottet, som just har att pröfva hit-hörande förhållanden, framlagt ett ganska fullständigt förslag till revision af tulltaxan. Jag tror derföre, att vi böra pröfva detta förslag på grund af dess egna förtjenster och icke på grund deraf att det inkommit från en myndighet, som kanske varit mindre lämplig att framlägga detsamma än Regeringen. Den egentliga anledningen, hvarföre jag anser att vi icke böra uppskjuta behandlingen af denna fråga, förefinnes i vår ställning till Norge, hvilken jag redan tagit mig friheten påpeka. Om de förändringar i handelsförhållanden, som af mellanrikslagen kunna bliiwa en följd, komma att menligt iverka på Sverige, så hjälpes detta svårligen dermed, att man framdeles ändrar tulltaxan för att derigenom gifva åt handeln en annan riktning, ty den riktning handeln en gång tagit, bibehåller den gerna, äfven om i viss mån motverkande åtgärder vidtagas. Det finnes, enligt min åsigt, ännu ett skäl, att icke dröja med att göra hvad man i denna fråga anser riktigt — och jag ställer en uppmaning att betänka detta, egentligen till dem, som hafva samma åsikter som jag men anse tidpunkten för deras genomförande nu olämplig — nemligen att det är ganska möjligt att, vid en förändrad sammansättning af Kammaren nästa år, helt andra åsikter beträffande handelslagstiftningen kunna komma att göra sig gällande, än de hvilka nu äro här rådande.

Grefve af Ugglas: Jag ber först att få återkalla i minnet hos mängden här närvarande, att, när för omkring 20 år sedan en reform i tull-lagstiftningen börjades, jag, då ledamot af Bevillnings-Utskottet, ifrigt anslöt mig till densamma. Jag hyser ännu i närvarande stund

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

den åsigt, att den bana, som då beträddes, har varit för vårt land gagnelig. Den starka utvecklingen af vår industri har sin grund i den konkurrens som då uppstod, hvarigenom man tvingades att öfvergå från det handverksmessiga arbetet till fabriksarbetet. Villigt erkännande att vår industri numera erhållit den styrka, att man under vanliga förhållanden väl skulle kunna fortgå på den bana som då beträddes, röstar jag dock för bibehållande af de nuvarande förhållandena af det skäl, att jag anser den närvarande tidpunkten icke vara gynsam för förändringar, hvilka ovilkorligen måste utsätta industrien för ett ganska hårdt prof. Det är nemligen alldeles gifvet, att om i konsumtionens intresse i och för nedsättning af prisen tullsatserna nedsättas, måste fabriksindustrien för att kunna bestå under den ökade konkurrensen söka att erhålla två saker, ökade förlag och en lifvigare omsättning; men om man ser sig omkring i verlden i närvarande stund, så finner man att hvarken på det ena eller andra fältet förhoppningarna äro ljusa. Derföre, ehuru jag hyser samma åsikter som förr angående nyttan af att fortgå på den under 1850-talet beträdda banan, tror jag likväl, att man bör invänta en gynsamare konjunktur, innan man vidtager några ytterligare förändringar i tulltaxan. Den siste talaren har ansett, att man borde göra förändringar *nu*, synnerligast derföre, att man icke vet, huru representationen kan komma att se ut efter de nya valen och att andra åsikter då möjligen kunna göra sig gällande, men i detta afseende ber jag honom bemärka, att hvad han framställt snarare talar emot än för en förändring; ty om en sådan *nu* vidtages, men inom nationen motsatta åsikter skulle göra sig gällande, som finge sitt uttryck i de nya valen, så uppstode en reaktion, och ett fram- och tillbakagående är i tullagstiftningen det sämsta af allt. Man har velat bestrida riktigheten af den utaf åtskillige talare framhållna åsigten att, om en större reform i förevarande hänseende skulle införas, förslag dertill borde utgå från Regeringen. Jag tror likväl, att tullagstiftningen, om den skall konsekvent genomföras, fordrar så moget och strängt arbete, att jag tviflar på att, äfven om en eller annan af Utskottets ledamöter eller Riksdagens medlemmar för sin egen del är mäktig detsamma, hvarken Utskottets majoritet eller Riksdagen kan fullgöra ett sådant arbete utan ledning af ett från Regeringen utgående fullständigt förslag i den vägen. Då jag icke ämnar vidare deltaga i diskussionen, som nog ändå kommer att taga Kammarens tid i anspråk, har jag begagnat tillfället att här uttala de åsikter, efter hvilka jag i denna fråga kommer att handla.

Öfverläggningen förklarades slutad och punkten bifölls.

3:dje punkten.

Friherre De Geer, Carl Emanuel: Utskottet har motiverat sin henställan i denna punkt med följande ord: »Dessa artiklar utgöra viktiga beredningsämnen för åtskilliga näringar, såsom sockertillverkninngen, måleri- och boktryckerihandteringen med flera». Jag får för min del säga, att jag icke anser denna motivering så giltig, att jag

på grund af det omnämnda förhållandet kan komma till samma slutsats som Utskottet. Det är nog möjligt, att det vore af vigt för dessa näringar, att de ifrågavarande artiklarne blefve tullfria, men jag måste å andra sidan såsom konsument betvifla, att jag får köpa vare sig socker eller måleri- och boktryckerihandteringens alster billigare derföre att bensvart, benkol och bister icke vidare komme att draga någon tull. På grund häraf och då dessa artiklar gifvit en tullinkomst af 5,760 kronor i medeltal under de sista åren, finner jag mig föranlåten att yrka afslag å Utskottets hemställan i denna punkt.

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

Herr Bennich: Vi hafva nu ändtligen kommit in på en punkt, genom hvars behandling Kammarens åsigt i fråga om tullbevillningen kan blifva utrönt, hvilket icke varit förhållandet i afseende på föregående punkter af betänkandet, beträffande hvilka man, om jag så må uttrycka mig, talat om påfvens skägg. Den ärade ledamot af Bevillnings-Utskottet, som nyss hade ordet och som reserverat sig mot Utskottets föreliggande betänkande beträffande deri förordade förändringar i tulltaxan, ansåg, att det skäl, som af Utskottet blifvit anfördt för att göra de i denna punkt uppräkuade råämnen tullfria, icke borde tillerkännas någon giltighet, emedan han icke kunde påräkna, att de fabrikat, i hvilka detta material ingår såsom beståndsdel, komme att falla i pris, i händelse samma material genom borttagande af tull gjordes något billigare. Om man skulle uppgöra sina beräkningar på det sättet, tror jag, att man aldrig skulle kunna få någon nedsättning i tullen på råämnen. Ser man saken så i smått, kommer man lätt till den åsigt, att det kan vara temligen likgiltigt, huru tulltaxan ser ut. Bevillnings-Utskottet har dock icke ansett sig böra se saken så i smått, utan Utskottet har här såsom i allmänhet vid denna och alla föregående riksdagar under loppet af tretio år, som förflutit sedan tullreformen började genomföras, varit af den åsigt, att första vilkoret för att Sveriges industri skall kunna uppblomstra och uthålla täflan, är att man sätter denna industri i tillfälle att få sina materialier för möjligast billiga pris. I samma mån man vill upphöra att med konstlade medel skydda våra fabrikanter för täflan med andra länder, är det nödvändigt att med naturliga medel göra denna täflan möjlig, och till naturliga medel för industriens utveckling hör att man undanröjer alla de hinder och svårigheter, som kunna motverka denna utveckling. Till dessa hinder och svårigheter hör otvifvelaktigt materialets fördyrande. Jag kan icke förstå annat än att, huru strömningarne än må hafva satt sig inom denna Kammare i afseende på tull-lagstiftningen, en sådan reaktion icke kan hafva inträdt i tänkesätten, att man icke erkänner att en reform, sådan som här är i fråga, bör genomföras ju förr desto heldre. Här kan icke föreligga någon tanke på att tidpunkten icke skulle vara inne att vidtaga den föreslagna tullnedsättningen. Här beröres icke statens kassa af någon nämnvärd förlust och franska traktaten kan icke heller i detta fall aberopas, såsom läggande något afsevärdt hinder i vägen för borttagande af tullen å de ifrågavarande artiklarne. Det är i allmänhet nyttigt vid behandlingen af dylika frågor att, på samma gång man icke lemnar principen ur sigte, man ock betraktar det konkreta fall

Ändringar i Tulltaxan. (Forts.) som föreligger. Man har mot Utskottets förslag anmärkt, att det är utarbetadt utan stöd af en Kongl. proposition och utan stöd af den sakutredning, som alltid borde föregå en reform i tull-lagstiftningen. Det är samnt att vi icke hafva en Kongl. proposition i ämnet, men deremot finnes sakutredning, verkställd af personer, som på sin tid ansågos vara sakkunnige. År 1865 tillsattes nemligen en komité för tullfrågans behandling. Denna komité, i hvilken insattes både närings- idkare och andre, som man antog, sakkunnige män, skaffade sig de mest detaljerade upplysningar om hvarje artikel, som kom under be- handling, och föreslog redan då, att ifrågavarande artiklar skulle gö- ras tullfria. Jag kan icke tro, att sakkunskapen och utredningen kan hafva förlorat något i värde derföre, att derpå grundadt förslag först kommer under pröfning tio år efteråt. Man kan åtminstone icke sä- ga, att förslaget blifvit för hastigt satt i verket.

I afseende på förevarande fråga ber jag att få fästa uppmärksam- heten på ett förhållande, som måhända kan inverka på någon af Kam- marens ledamöter. Vi hafva vid denna riksdag afslagit en motion derom, att den svenska sockertillverkningen af vitbetor skulle befrias från den tillverkningsafgift, som genom föregående riksdagars beslut blifvit denna fabrikation pålagd. Kammaren har på de bästa grunder afslagit denna framställning, emedan Riksdagens en gång fattade be- slut böra lända till efter rättelse, men otvifvelaktigt är, att denna vit- betsockertillverkning från början haft att utstå hvarjehanda svårig- heter och att följaktligen äfven denna industri borde vara förtjent af befrielse från en afgift, som för statsverket är af ingen betydelse, men hvilken på industrien sjelf kan hafva inflytande.

Jag kan icke annat än hemställa, att Kammaren måtte bifalla hvad Utskottet här föreslagit.

Herr von Koch: Då diskussionen rört sig om betänkandet i sin helhet, ett betänkande, som innehåller så oändligt många olikartade ämnen, föreställer jag mig, att det blir svårt att vare sig bifalla eller förkasta alla de föreslagna förändringarne i tulltaxan på grund af vissa allmänna synpunkter, som icke hafva tillämplighet på hvarje sär- skildt fall. Här är fråga om sak och jag hoppas, att Kammaren vill behandla hvar sak efter dess beskaffenhet för sig. Beträffande den punkt, som nu är föredragen, äro de skäl, som anförts mot lämplig- heten att vidtaga den föreslagna tullnedsättningen, icke hållbara. I frågan saknas icke utredning, enär, på sätt en föregående talare sagt, en Kongl. komité, tillsatt för tullfrågans behandling redan för tio år sedan, tillstyrkt tullfrihet för ifrågavarande artiklar. Den franska traktaten har icke något inflytande på mera än 4 eller 5 af vara im- portartiklar jemte några modevaror från Paris, och så länge man har att göra med protektionister derstädes och derför ock måste förnya handelstraktaten, vill jag icke tillstyrka ändringar i sådana tullsatter, som kunna vara bra att hafva i behåll vid detta tillfälle. Det dröjer ej särdeles länge, enär traktaten utlöper den 15 April 1877, eller in- om två år. Men detta hör icke till denna punkt. För att återgå till denna, så lärer väl till och med Stats-Utskottets ledamöter medgifva, att den föreslagna nedsättningen i tullen på ifrågavarande artiklar icke

i nämnvärd mån inverkar på statens inkomster, och jag kan derföre icke inse, hvarföre icke tidpunkten nu skulle vara inne att taga bort tullen på dessa artiklar, som vid flera näringsgrenar, hvilka under de senare tio åren vuxit ut ofantligt, ingå i beredningen af deras alster.

Den uträkning, som en aktad ledamot gjorde angående den föreslagna tullnedsättningens verkan på hvar artikel för sig, påminde mig om den af en annan, hvilken i afseende å tullen på sill uträknade huru stor tullafgift belöpte sig på hvarje sill.

Grefve Mörner, Carl Göran: Med anledning af hvad tvenne talare här yttrat derom, att denna fråga icke skulle beröra den franska traktaten, tillåter jag mig erinra om hvad den innehåller i detta hänseende. Slår man upp denna traktat i Svensk Författningssamling för år 1865, N:o 10, så förekommer der på sidan 45, att tullen för *benkol*, *bensvart* eller *bister* är bestämd till 75 öre för en centner eller 2 francs 44 centimer för 100 kilogram. Således är denna tullsats bestämd så till vida, att vi icke få höja den men väl nedsätta den. Att då påstå att denna förändring icke rör den franska traktaten, tror jag vara något djerft, och djerft är det äfven att, såsom en annan talare yttrat, säga att tullinkomsterna ökas derigenom att tullen nedsättes. Detta vore åtminstone ett lätt sätt att få stora tullinkomster.

Grefve af Ugglas: Jag kan icke underlåta att säga ett par ord såsom fortsättning till hvad jag nyss yttrade. Det var då tal om, att, när förändringar skola göras i tulltaxan, borde förslaget till sådana förändringar hafva utgått från regeringen. Här se vi nu, att, i afseende på denna punkt, Utskottet sökt ett skäl för borttagandet af tull å deri omnämnda artiklar deruti, att de utgöra viktiga beredningsämnen för åtskilliga näringar, såsom sockertillverkningen, måleri- och boktryckerihandteringen med flera. Men skall man utarbeta en tulltaxa konsekvent och då äfven taga hänsyn till konsumenterna, så är det klart att, om man gifver en industri en fördel, man bör se till, att denna industri, som blifver så gynnad, äfven å sin sida medgifver något i konsumtionens intresse. Hela den långa serie af intressen, som af en dylik förändring beröras, har Utskottet omöjligen kunnat sätta sig in i, och jag vet icke heller, hvarföre man skall plottra med sådana småsaker, då man i allt fall inom kort tid har att förvänta en utförlig undersökning af dessa förhållanden.

Herr Bennich: Med anledning af hvad den ärade representantent för Kronobergs län nyss yttrade, ber jag få förklara, att mina ord voro, att frågan om tullen på bensvart, benkol och bister icke kan utöfva något *afsevärdt* inflytande på den franska traktaten, ty när denna kommer att förnyas eller underkastas revision, tror jag ej att frågan huruvida bensvart är tullfritt eller icke kommer att blifva af någon vikt. Derjemte har jag aldrig sagt, att vi, genom att åt vissa artiklar gifva tullfrihet, skulle få en större tullinkomst, och ej heller att en sådan åtgärd komme att omedelbart verka på konsumenterna. Hvem den ärade talaren afsett med dessa anmärkningar, vet jag ej;

Ändringar i Tulltaxan. jag har åtminstone aldrig yttrat något sådant. Men hvad jag sagt är, att det för industrien blifver en lättnad och jag trodde, att industrien äfven hade sina vänner inom denna Kammare, och derigenom att det verkar på industrien, verkar det visserligen sedermera äfven på konsumenterna.

(Forts.)

Om vi nu betrakta Utskottets förslag angående denna artikel, så kan man visserligen anmärka, att Utskottet icke föreslagit nedsättning i tullen på socker, hvilket dock borde vara en konsekvent följd. Jag tror att så stor är icke verkan af denna nedsättning, att man skulle behöfva nedsätta tullen på socker med 0.01 öre per *℔*. Men det finnes ett par andra industrigrenar, på hvilka denna nedsättning verkar, nemligen måleri- och boktryckeri-handteringen. Hvad den senare angår, så vidtogs vid förra årets riksdag en förändring med afseende på tulltaxans bestämmelser, i det alla slags boktryckerialster förklarades till införsel fria; då nu våra svenska boktryckare få betala tull på denna artikel, har man naturligtvis beredt utländingen en förmån, som icke tillkommer den inhemske industriidkaren. Jag tror att, om någon orättvisa är begången mot en industri, bör man vid första tillfälle gifva den upprättelse derför, och i detta fall blifver den visserligen ganska ringa, men grundsatsen är dock häfdad, och då tillämpningen af denna grundsats icke medför någon verkan på statskassan, kan man ju gerna vara rättvis.

Herr von Koch: Efter hvad den föregående talaren yttrat, har jag intet annat att säga, än att jag aldrig påstätt, att man genom meddelande af tullfrihet skulle bereda tullinkomster, utan jag har endast yttrat att de ifrågavarande tullnedsättningarna icke hafva nämnvärdt inflytande på statsregleringen. För öfrigt återoppar jag de skäl, jag förut anfört.

Friherre Nordenfalk: Då under den föregående diskussionen den finansiella synpunkten varit den, som öfvervägande gjort sig gällande, vill jag meddela Kammarens ledamöter en grupperad öfverblick af den tabell, som finnes införd i slutet af betänkanudet. Det är nemligen icke så lätt att i hast sammanföra der förekommande siffror, om man icke gjort det på förhand. Jag har här en sådan sammanställning och resultatet af densamma är, att den nedsättning, som af Utskottet är föreslagen, belöper sig på *garn* och *väfnader* till omkring 300,000 kronor, på *gryn* och *olja* till omkring 250,000 kronor, på *thé*, *tobak*, *hudar*, *glas*, *chocolad* m. m. till 120,000 kronor samt på de återstående artiklarna tillsammans 70,000 kronor. Då den nu ifrågavarande artikeln faller inom den sista gruppen, föreställer jag mig, att några finansiella farhågor icke böra finnas — åtminstone med afseende på meddelandet af tullfrihet i denna del och att, äfven om man icke skulle anse sig våga beröfva statskassan inkomsterna af de s. k. kassaartiklarna, man bör kunna lugnt bevilja denna lilla tullfrihet. Då det enligt min tanke mycket väl låter sig göra att till en början bevilja de af Utskottet ifrågasatta nedsättningarna i hvad de angå de *mindre* artiklarna, med förbehållen rätt att möjligen icke lemna sitt bifall till de större, har jag velat meddela Kammarens nyss angifna öfverblick öfver de af Utskottet föreslagna förändringar.

Då den ifrågavarande artikeln är föremål för export, torde det icke vara någon »fara för näringarne» att göra den fri till import; hvad beträffar den sakkunskap i behandlingen som en ledamot af Kammaren gjorde till vilkor för bifall af denna fråga, tror jag, att, derest han icke vågar lita ens på den i frågan mest sakkunnige af Kammarens ledamöter, nemligen Utskottets vice Ordförande, han kan stödja sig på den komité, som behandlat dessa ärenden och hvilken uttalat samma åsichter som Utskottet. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag i denna punkt.

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

Herr Hedlund: Då voteringen öfver denna punkt synes blifva afgörande för hela betänkandets behandling, ber jag få upptaga några anmärkningar i allmänhet mot den riktning, hvori Utskottet synes vilja gå. Såsom vän af det fria utbytet har jag varit tveksam, huruvida icke det rättaste vore att afslå hela detta betänkande. Men jag har beslutit förena mig med dem, som rösta för bifall till detsamma, dock på andra skäl än några af desse. Man har nemligen sagt, att, om vi gilla och stadfästa de obetydliga steg, Utskottet här tagit, skall man sedermera slå oss i synen dermed såsom ett argument för ett ytterligare stillastående ett tiotal af år, och det ligger verkligan en fara i detta fall. Men den som gerna undviker brytningar, sasom fallet är med mig, finner sig uti att gå långsamt, blott det sker i den rätta riktningen.

Man säger, att det höres icke något missnöje med de nuvarande tullsatserna. Det må vara sannt; men det är lika sannt, att åtskillige skattdragande nu fått ögonen öppna för hvad de skatta till en mängd fabrikanter, något som de förut icke vetat af. De veta nu att de t. ex. betala till hvarje sockerbruksarbetare 800 kronor, till bomullsspinnerier hela arbetslönen, o. s. v., och det har redan börjat visa sig betydelsefulla tecken till att svenska folket icke vill underkasta sig en sådan beskattning. Så har jag emottagit en af hundratals arbetare i Göteborg undertecknad skrifvelse i denna syftning. Jag vill icke trötta Kammaren med att uppläsa den, men den innehåller en protest mot den tunga beskattning, som hufvudsakligen genom tullen hvilat på arbetarne. De, hvilka såsom skäl mot hvarje förändring i detta afseende anföra, att icke någon klagan försports, kunna derföre snart blifva tillfredsställda, om de önska finna sådana uttryck. Jag har också tyckt mig finna en reaktionär strömning i afseende på det fria handelsutbytet inom denna Kammare och detta har jag funnit så mycket underligare, som jag vid riksdagens början, då min motion väcktes, i allmänhet hörde mycken tillfredsställelse uttalas i anledning af densamma. Hvad ligger då i denna nya strömning? Jag tror, att det finnes antydtt i den talares upprärande, som sjelf frihandelsvän också stadnat vid samma resultat, eller att intet bör göras. Och när denna strömning nu plötsligt visat sig, beror det måhända på en *undervattenström*.

Jag vill i afseende på artikeln *bensvart* nämna, att såsom boktryckare är jag fullkomligt likgiltig, om jag får betala den litet dyrare eller ej; men då man har sagt, att det icke skulle inverka på konsumenterna, ber jag få förklara, att detta är en stor villfarelse

Ändringar i Tulltaxan. ty en boktryckare, likasom hvarje annan fabrikant, gör upp sin kalkyl och bestämmer sin procent efter de kostnader, han måste vidkännas, och derefter tager han sin betahning.
(Forts.)

Herr Svanberg: Om jag icke ansett det opassande att besvära Kammaren med afhörandet af åtskilliga petitioner i denna sak, skulle jag kunnat anskaffa sådana med lika många underskrifter i tusental, som den ärade representanten från Göteborgs och Bohus län nyss nämnde, att han kunde uppvisa i hundratal; men jag är öfvertygad att detta icke skulle hafva någon den ringaste inverkan på Kammarens beslut. Det var för mig mycket glädjande, då jag nyss fick höra en sådan omtanke för våra industridkare, som det Bevilnings-Utskottets vice Ordförande nyss uttalade; skada blott att det alltför mycket erinrade om ordspråket: »den man älskar, den agar man». Jag yrkar afslag å den nu föredragna punkten.

Herr Reutersvärd: Det är icke för att underkänna giltigheten af den princip Herr vice Ordföranden i Bevilnings-Utskottet här uttalat, som jag yrkar afslag å denna punkt; ty det är riktigt, att, då man utsätter våra industridkare för konkurrens med utlandet, man bör lemna dem deras råmaterial för så billigt pris som möjligt. Det är icke heller derföre, att den ifrågavarande summan är af någon betydighet för statsverket eller att denna tullfrihet skulle i någon nämnvärd mån verka lindrande för de industridkare, som begagna detta material; ty då hela minskningen i tullinkomst icke belöper sig till mer än 5,760 kronor, kan verkan af en sådan förändring icke blifva särdeles stor, om man betänker att detta belopp fördelas på en million skålpund socker o. s. v. Men skälet till detta mitt yrkande är, att om vi börja med att bifalla Utskottets förslag angående denna lilla artikel, så få vi sedan diskutera och votera om hvarje punkt i betänkandet, och då jag är öfvertygad om att Kammarens majoritet önskar lemna tulltaxan orubbad, yrkar jag afslag å Utskottets hemställan i denna punkt.

Herr Wallenius: Jag hade icke tänkt yttra mig i denna fråga, enär Kammarens ledamöter hafva sig väl bekant, hvilken ståndpunkt jag i densamma intager; men då här blifvit fällda yttranden, som väckt min största förvåning, kan jag icke underlåta, att i frågan uttala några ord. Den nu förevarande punkten afser ju att upphjelpa vår industri. Här har blifvit yttradt, att, då man nedsätter tullen, kommer denna nedsättning icke konsumenterna till godo, utan att det är handlandena, som skörda vinsten deraf. Denna åsigt kan jag icke dela. Jag tror att konkurrensen mellan handlandena är så stor, att de tvinga ned sina priser till det yttersta, och att hvarje nedsättning i tullen kommer äfven konsumenterna till godo. Då brännvinsbetänkandet förevar till behandling i denna Kammare, talades här om de stora inkomster, som statsverket nu hade, och man uttryckte den önskan, att statsverket icke måtte få några vidare inkomster. Men då denna fråga förekommer, då heter det, att statens tillstånd är ganska dåligt med afseende på dess inkomster, och då yrkas det, att dessa

tullsatser må stå kvar, på det staten må kunna reda sig. Sammanställer man dessa åsigter, förefaller det mig mycket konstigt. Jag är för hvarje nedsättning i tulltaxan, på det konsumenterna må kunna tillhandahållas varor för billigt pris, på det icke producenterne må insomna i skyddet af de höga tullsatserna, och på det vi må blifva delaktiga af industriens framsteg i utlandet. På grund af dessa skäl yrkar jag bifall till äfven de minsta nedsättningar i tulltaxan, nöjd med de smulor, som falla från producenternes rika bord.

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr Grefven och Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till den förevarande punkten och dels afslag derå, framställde Herr Grefven och Talmannen först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades talrika nej, blandade med ja, och sedermera proposition på afslag derå, då svaren utföllo med talrika ja, blandade med nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Herr *Bennich* begärde votering.

Uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller 3:dje punkten i Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås punkten.»

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 29.

Nej — 64.

4:de punkten.

Grefve Hamilton, Hugo: Sedan Kammaren genom sitt föregående beslut uttalat sin åsigt i afseende å en likartad fråga, torde jag icke behöfva upptaga tiden med att anföra några skäl för att jag nu yrkar afslag å denna punkt.

Herr Hedlund: Jag vill icke göra något yrkande, endast säga att jag tror, att den före talaren verkligen hade rätt i en sak, nemligen att skäl äro här vidare öfverflödiga.

Häri instämde Herr *von Koch*.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition på afslag derå, som med ja besvarades.

5:te punkten.

Afslogs, på yrkande af Herr *Hammar*.

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

6:te, 7:de och 8:de punkterna.

Afslogos, uppå yrkanden af Grefve *Hamilton, Hugo*.

9:de punkten.

Bifölls.

10:de och 11:te punkterna.

Afslogos, uppå yrkanden af Grefve *Hamilton, Hugo*.

12:te och 13:te punkterna.

Biföllos.

14:de—17:de punkterna.

Afslogos, uppå yrkanden af Grefve *Hamilton, Hugo*.

18:de punkten.

Herr Berg: Med den utgång, frågan om tullbeskattningen redan fått i denna Kammare, skulle jag möjligen kunna anse mig icke hafva någon anledning att yttra mig rörande den nu föredragna punkten, och, ehuru jag anser bäst och riktigast att de ifrågasatta förändringarne i tullagstiftningen icke komma till stånd, så skulle jag dock aldrig hafva motsatt mig den ifrågasatta förändringen, i hvad den kan hafva inflytande på den fabrikation jag representerar. Som jag begärt och nu erhållit ordet, ber jag emellertid att få yttra mig något med anledning af den motion, som den ärade representanten från Göteborgs och Bohus län väckt och hvilken väl till hufvudsaklig del torde hafva gifvit anledning till det betänkande Bevillnings-Utskottet nu afgifvit. Jag skall således tillåta mig att bemöta något af hvad han yttrat dels i motionen, dels vid remissen af motionen, dels ock vid andra tillfällen. Jag har redan en gång förut här i Kammaren yttrat, det jag hyser ett mycket stort förtroende till motionärens fosterländska sinne och tänkesätt; jag betviflar ingalunda att han är fullt öfvertygad om det för landet nyttiga i det förslag han väckt; jag erkänner hans stora rikedom på kunskaper i så många delar, men jag kan i allmänhet ej tillerkänna honom kännedom annat än i de abstrakta delarne, ingalunda i de konkreta. Jag afundas hans ovanliga dialektiska förmåga och den talang han eger att lugnt och i ett ofta formfulländadt språk yttra sig, hvilket allt gör det så mycket svårare för den, som icke eger en sådan förmåga, att uppträda mot honom. Jag värderar hans goda hjerta, men jag vågar tro att detta goda hjerta i många fall förleder honom att tro alla menniskor om godt, att tro alla dem som höja sin röst för frihet och rätt. Jag tror således att han icke känner att de, hvilkas talan han för, kunna göra någonting orätt. Jag vågar tro att han icke vet och icke trott på, att det kan hända en importör

att på ett icke fullt hederligt sätt begagna sig af nuvarande tullförfattningar. Jag ber att få nämna exempel på att sådant likväl skett; i fråga om det fabrikat, jag tillverkar, eller bomullsgarn har det sålunda händt, att en importör införskrifvit engelskt garn icke efter engelsk utan efter svensk vikt; något liknande lär ännu kunna hända med ett annat fabrikat, nemligen linnetråd. Detta sistnämnda fabrikat såldes enligt gammal vana i paket, som skulle väga ett engelsk skålpund, men sedan Ryssland fann det bekvämare för sig att erhålla sådant med rysk vikt, så hafva härvarande importörer lärt sig från England requirera efter rysk vikt, hvilken är lägre, fast konsumenter som ej känna till förhållandet få betala lika mycket. Jag tror äfven, att den ärade motionären icke misstänkt att man kan under namn af pressduk, hvarå Utskottet nu föreslagit tullfrihet, införskrifva lakans- och linnelärf. Jag betviflar, som sagdt, icke hans höga bildning och hans goda hjerta, men jag tror äfven att han har en mycket liflig fantasi, hvilken förleder honom att fälla yttranden och uppgöra sifferberäkningar, som innehålla öfverdrifter och icke i allo slå in. För att bevisa detta, ber jag att få bemöta ett par yttranden, som han fälde vid remissen af Herr Odelbergs motion. Han nämnde då och han har äfven i dag återupprepat det, att tullsatserna på socker och bomullsgarn beröfva staten en högst betydlig inkomst. Visserligen är det sannt att, om allt socker och allt bomullsgarn skulle införskrifvas och ingenting i landet fabricerades, så skulle de indirekta statsinkomsterna därför uppgått till ett vida högre belopp än nu; men han har öfverdrifvit, i det han icke tog i beräkning att denna vinst borde minskas ganska betydligt: fabrikanten får ju betala en procent i bevillning på sin förtjenst, och denna förtjenst bör väl i vanliga fall kunna gå till något högre belopp än tullinkomsten, ty annars skulle det ju blifva alldeles omöjligt för honom att kunna sköta sin rörelse, om tullen borttoges och han skulle få någon ränta på sitt nedlagda kapital. Derjemte bör äfven tagas i betraktande den bevillning, hans arbetare erlægga, äfvensom de kommunalskatter som utgöras på grund af bevillningen. Motionären fälde vidare ett yttrande, som jag icke hade väntat mig af en person, hvilken så aktar och ärar arbetet samt så värderar den moraliska verkan af detsamma; han yttrade nemligen att det skulle kunna vara nyttigast för staten att pensionera dessa arbetare. Kan det väl vara nyttigt för staten att gifva pensioner på det fullt arbetsföra personer skulle gå utan någon sysselsättning? Jag tror att han nämnt, att det vore bäst för staten att låta alla fabriker sotdö, som icke kunde lefva utan tullskydd, på det man sedan skulle kunna vända sig till de »naturliga näringarne». Det är dock tvifvel underkastadt, huruvida alla de näringar, som betraktas såsom för vårt land naturliga, verkligen äro vinstgifvande.

En af våra mest naturliga näringar skulle väl vara trämassetillverkningen, men jag tror icke desto mindre att nästan alla våra trämassfabriker äro nära konkurs. Vi hafva vidare våra tändsticksfabriker, men så vidt jag vet, är det endast fabriken i Jönköping som på senare åren lemnat någon vinst. Det vore således icke så synnerligen väl, om vi blefve reducerade till endast våra så kallade naturliga näringar.

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)

Den ärade motionären har här i dag nämnt, att han från en mängd handtverkare i Göteborg mottagit en framställning om att Riksdagen genom ett bifall till hans förslag måtte förskaffa dem åtskilliga af deras förnödenheter för billigare pris. Jag ber få nämna, att jag tror eller rättare att jag vet, att äfven från andra håll en motsatt mening blifvit uttryckt, men jag får bekänna, att jag ej kan synnerligen uppskatta sådana meningsyttringar. Jag ber vidare att få omnämna ett exempel, endast såsom bevis på hurledes den ärade fosterländske mannen kan yttra sig öfverdrifvet och derigenom i någon mån inverka på en personal, som icke är i stånd att till fullo ingå i profning af hvad den får höra. Jag erinrar mig att, under det jag var hemma i påskas, jag såg i den tidning, hvars utgifvare han är, en artikel, som dock icke var skrifven af honom sjelf, ty den var icke på långt när utförd med den talang, som utmärker honom, utan den var aftryckt ur en annan tidning och i några fall till och med litet pjäskig; i denna artikel berättas, att en hustru vägt sin mans kläder, och derefter räknat ut, att mannen i tull för sina kläder ensamt betalade 20 riksdaler om året. Mannen påstods i allt betala en tullbeskattning af 100 R:dr om året, då deremot hans direkta bevilling icke uppgick till mer än 12 R:dr. Det påstods vidare, att han skulle gerna i stället för dessa 100 riksdaler i tull betala 50 riksdaler, således tillsamman 62 riksdaler i direkt skatt till staten. Denne man ansågs hafva en inkomst af 1,500 riksdaler. Jag vågar dock tro, att af dessa 1,500 riksdaler han gifver ut största delen för sådana nödvändighetsartiklar, som icke bära någon tull. Jag tror, att han i annat fall skulle nödgas svälta eller lefva på kredit, om han med våra nuvarande tullsatsar lefde så, att han finge betala en så hög beskattning. Det ligger således en bestämd öfverdrift i denna uppgift, och jag tror ej heller att den uppgift, som lägges i munnen på den ifrågavarande mannen, att han hellre skulle betala 50 riksdaler på sin debetsedel än 100 riksdaler i tull, håller streck.

I en annan artikel står det, att, om tullen är 10 öre, så kostar det förbrukaren icke allenast ett tillägg af 20 procent, eller 2 öre för den förtjenst som importören skall hafva, utan äfven ytterligare 30 procent, eller 3 öre för minutörens förtjenst.

Dervid har man dock förbisett att de fleste importörer icke betala tull för hela sin import; han betalar endast tull för så mycket som han för tillfället behöfver och lägger det öfriga på nederlag, så att någon hög ränta å den erlagda tullafgiften behöfver han ej betala. Än mindre behöfver väl importören beräkna sig en så hög vinst som 20 procent; det bevisar emellertid motionärens vänliga sinnelag mot importören, hvilken han vill tillgodose på sådant sätt. Om importören, hvilken ofta nog kan få sitt kapital omsatt flera gånger om året, för hvarje gång skulle få beräkna en dylik vinst, kunde den ju komma att gå upp till både 40 och 60 procent, och så stor vinst har han väl icke åtminstone i vanliga fall. Den som icke är hemmastadd i dessa kalkyler kan dock lätt blifva förvillad af dylika uppgifter.

Jag tror, att vår religion, när den säger oss att den, som icke vill arbeta, han skall heller icke äta, och fastän den äfven säger, att vi till straff för våra första föräldrars synd skola arbeta i vårt anletes

svett, vill hafva sagt, att arbetet är en pligt likasom en välgerning för människan, och att det är ett nödvändigt vilkor, för att hon skall kunna föra ett lyckligt lif. Då det emellertid ofta nog inträffar, att den, som vill arbeta, har svårt att få det, vågar jag tro att den, som bereder sig sjelf och andra tillfälle till arbete, arbetsgifvaren, äfven om han genom tullskyddet har någon vinst derpå, likväl kan anses hafva gjort sig lika förtjent af fäderneslandet som den, hvilken endast sträfvar att genom lägre tullsatser sätta ned utgifterna för sitt och andras uppehälle, en nedsättning som dock, efter hvad jag förut nämnt, ofta endast helt obetydligt inverkar på arbetarens utgifter, utan i stället, Gud nå's, stannar i en mer eller mindre samvetsgrann importörs fickor.

*Ändringar i
Tulltaean.
(Forts.)*

Jag ber om ursäkt, att jag, oaktadt det efter den utgång, föregående punkten fått, troligen icke behöfts, så utvecklat saken som jag gjort, men jag tror att det varit fullt befogadt och kanske icke har skadat att lemna en dylik framställning. I fråga om saken i allmänhet har här för öfrigt redan så mycket blifvit yttradt, att jag nu ej kan behöfva reproducera det, men får fästa uppmärksamheten på, att tre ärade ledamöter i denna Kammare förutom fyra stycken i Andra Kammaren, hvilkas åsichter väl ej får förnekas allt värde, reserverat sig. Beträffande den nu föredragna punkten hafva Bevillnings-Utskottets vice ordförande, och de ledamöter, som suttit på den afdelning som haft med denna fråga att göra, benäget låtit höra sakkunnige män eller industridkare, och får jag tacksamt erkänna, att jag varit en bland dem, men beder få erinra, att, då jag erbjöds yttra mig, framstälde jag ungefär detsamma som här af några talare blifvit anfördt, eller att, med anledning af franska traktaten och de många svårigheter, med hvilka vi hafva att kämpa i motsats till hvad förhållandet är i England, det visserligen vore bäst för oss att fortfarande få arbeta med de nu gällande tullsatserna, men att jag ej fruktat för bomullsindustrien, om nu gällande tullsats af 8 öre nedsatts med 2 öre, eller till 6 öre. Jag ber att få rätta en missuppfattning som förekommer i Utskottets betänkande på sidan 19, der det talas om de sakkunnige männen, bland hvilka jag äfven torde vara räknad, nemligen angående tjenligheten att hafva högre tull på en finare tillverkning, hvilket jag gerna skulle velat föreslå såsom nyttigt, om man ej befarade underslef. Tullnedsättningen af 2 öre på de gröfre numren torde ej betyda mycket, då det redan uppstått en så stor inhemska konkurrens, att prisnedsättning deraf blir en följd.

Jag tror därför, att det är nyttigast att behålla de nuvarande tullsatserna, på det att man med någon fördel må kunna tillverka finare garn. Vi kunna nog fabricera äfven de finare garnen, men det har icke varit någon uträkning, så länge det grofva garnet haft god af-sättning.

Jag slutar med att, såsom jag redan sagt, icke framställa något yrkande i afseende å mom. a), men i afseende å de följande momenten anhåller jag om proposition på afslag.

Herr Odelberg: Då den föregående talaren icke vill framställa något yrkande i afseende å mom. a), men det torde vara nödvändigt

Ändringar i Tulltaxan.
(Forts.)

att någon gör det, ber jag att få hemställa om proposition på afslag äfven af det. Medan jag har ordet vill jag tillika anföra ett par siffror, som visa, huru man i Frankrike, ett land som väl måtte hafva vitsord att väl sköta sin industri, ansett sig böra skaffa sig skydd mot en öfversvämmning från de engelska bomullsspinnerierna. Der finnes nemligen en skyddstull af 88,8 öre per svensk 0 bomullsgarn, då det är enkeltrådigt, men dertill kommer ett tillägg af 30 %, då det är flertrådigt. Jag har blott velat lemna denna upplysning och anhåller för öfrigt om afslag å hela den föredragna punkten.

Herr Bennich: Efter det sakrika anförande, som vi haft glädjen att åhöra af en bomullsfabrikant, är ej den ringaste förhoppning för Utskottet att få sin mening igenom, och jag skall ej heller framställa något yrkande om bifall till Utskottets hemställan; men jag kunde ej underlåta att begära ordet, då jag hörde en representant från Stockholms län återopa den franska lagstiftningen såsom mönster i dessa frågor. Det torde vara väl bekant, att Frankrike varit ett af de mest protektionistiska länder i Europa, men derjemte att det afbrott i protektionistsystemet, som Kejsar Napoleon lyckades genomföra, visade sig medföra för Frankrike synnerligen gynsamma resultat. Att Frankrike oaktadt sina höga tullsatser kunnat utveckla sig såsom det gjort, visar endast, att Frankrike, till följd af andra förhållanden, är så kraftigt, att det kan bära sitt naturliga skyddstullsystem. Något yrkande har jag ej att framställa.

Herr Hedlund: Jag tror, att vid denna punkt gäller, liksom vid den tredje punkten, att det ej är fråga om skäl, utan att Kammarrens majoritets beslut redan förut är så fast fattadt, att ej ens en talare här i mitt grannskap, som haft ordet, skulle kunna rubba Kammarrens mening till förmån för Utskottet. Jag kan dock i alla fall ej lemna denna fråga utan att gifva några upplysningar, icke till Kammarrens majoritet, utan till en kommande Riksdag och den utom Riksdagen stående allmänheten. Jag kan säga såsom en mycket stor auktoritet före mig: Jag får vädja från den illa underrättade Päfven till den Päfve, som bör blifva bättre underrättad. Icke heller är det min mening att ingå på de underslef och konster, som den ene eller andre fabrikanten eller importören kan använda i sin affär, men jag ber att få nämna, att gent emot de beskyllningar, fabrikanterna framställa mot importörerna, sakna dessa icke beskyllningar mot fabrikanterna. Jag vill dock icke hålla mig härtill, utan just till det konkreta, ehuru min granne till venster ansåg mig ej derom ega någon känne- dom. Det konkreta jag vill hålla mig till är en revisionsberättelse rörande en bomullsfabrik icke långt härifrån, och ett bland de resultat, hvarom denna berättelse upplyser, är, att afföningskostnaden för 10 skålpund bomullsgarn under det förflutna året utgjort 66 öre. Tullen är på samma garn 80 öre. Det är således en verklighet, att skatten från det svenska folket går till mer än affönningen. Från andra fabriker har jag hört, att arbetskostnaden för en bundt garn om 10²/₃ skålpund gått till en R:dr eller 100 öre, under det tullen är

86 öre. Det är ej så litet, att svenska folket betalar 86 öre af de hundra, som ätgå till arbetarnes aflöning.

Hvad jag nu nämnt angår endast bomullsspinnerierna. Går jag till sockerraffinaderierna, finner jag, att staten bidrager med en mycket högre summa. Nu tycker jag, att det kan vara synd om andra fabrikanter, och äfven om boktryckarne, att de ej få något bidrag af staten till sina arbetare. Hvarför skola endast sockerfabrikerna och bomullsspinnerierna vara så gynnade? Måhända ligger en förklaring i hvad min ärade vän yttrat, om att man skall förtjena sitt bröd i sitt anletes svett, ty nog få arbetarne i nyssnämnda fabriker svettas; men det få arbetarne också i en mekanisk verkstad och i en smedja, då de der sysselsätta sig med ett arbete, som stärker deras muskler och höjer deras intelligens, under det att nästan motsatsen eger rum i de fabriker för hvilka staten offrar millioner. Det är med hänsyn till dessa stora bidrag, som jag en gång fält det yttrande, att det vore en vinst för staten att pensionera arbetarne i sockerfabrikerna. Ja, jag vill till och med gå så långt, att det vore en vinst att pensionera sjelfva fabrikanterna. Arbetarne skulle nog med stor glädje taga emot tre hundra kronor och egna sig åt andra förvärf. Staten skulle dock förtjena 500 kronor på hvarje arbetare. Då jag nämnde detta hade jag visserligen ingen tanke på det omoraliska uti att låta arbetare gå arbetslösa, men skyddstullsystemets anhängare åberopa alltid arbetarnes fördel vid fråga om tullsatserna, under det att de kanske ej alltid iakttaga den vid fråga om aflöning.

Jag återkommer nu till vår ställning till Norge. Det må väl vara klart, att om jag vill anlägga ett färgeri eller ett väfveri i Norge och importera norskt garn eller norska väfnader, så förlorar svenska statsverket det belopp, som influtit, derest dessa varor komma från annat främmande land. Och så okunnige äro icke våra köpmän, att de taga öfver svenska hamnar en bundt bomullsgarn, som de få för 50 öre billigare öfver Norge.

Om jag med lugn, fast ej utan ledsnad, burit, att den obetydliga personlighet, som framlagt motionen i detta ämne, måhända varit till hinder för sakens framgång, så har jag blifvit allvarsamt berörd af de yttranden, som min granne till venster fält, då han för andra gången under denna riksdag behagat vända sig till mig med loford för min patriotism, för min talent, men hvilka jag icke begärt, och hvilka jag, med fullt erkännande af hans välvilja, anhåller, att han för framtiden måtte förskona mig ifrån.

Herr Bennich: Jag har begärt ordet endast med anledning af en möjligen missledande uppgift af den siste talaren. Han uppgaf, att, till följd af mellanrikslagen, svenska väfvere skulle kunna intaga utländskt garn öfver Norge tullfritt. Utländskt garn, som intages till Norge för att föras till Sverige, får betala tull antingen ensam svensk eller både svensk och norsk. För att från Norge få införa garn tullfritt fordras bevis, att garnet är tillverkad i Norge. Deremot hade talaren rätt deri, att en norsk bomullsväfvare kan emot en tull af mindre än 3 öre per *ell* taga in garn från utlandet och sedan föra väfnaden till Sverige tullfri, under det att den svenske väfveren får

Ändringar i Tulltaxan. (Forts.) betala 8 öre i tull för utländskt garn till sina väfnader, och derigenom står i en mycket ogynnsammare ställning än den norske vid täflan på de begge rikenas marknader. En följd af den lagstiftning, vi nu hafva, och som Herrarne synas icke vilja ändra, är att vi skydda svenska industrien med åtgärder, som påtagligen äro skadliga för densamma. Särdeles anmärkningsvärdt vill det synas, att man nu af omsorg för industrien vill hafva kvar den gamla tullsatsen, ehuru bomullsspinnarne såväl inför 1865 års komité, som inför denna Riksdags Bevillnings-Utskott förklarar, att de ej skulle hafva olägenhet af den tullnedsättning Utskottet föreslagit. Och att någon verklig grund till förhågor i följd af den föreslagna nedsättningen icke heller förefinnes, torde klarligen framgå äfven deraf, att de norska bomullsspinnarne kunnat bestå med en väsentligt lägre tull. Jag har ansett mig på samma gång böra rätta och understödja de uppgifter, som af Herr Hedlund blifvit lemnade, och öfverlemnar till Kammararen att pröfva hvad afseende derpå bör fästas.

Herr Lenning: Jag är väsentligen förekommen af den siste ärade talaren, Herr Generaltulldirektören, då han yttrade, att för tullfri import af bomullsgarn från Norge, fordras bevis, att garnet der tillverkats och att till följd häraf man ej har att befara någon stor import. Jag ber att få lemna en ytterligare upplysning, nemligen att bomullsgarn endast i så obetydlig mängd införas i jämförelse med hvad här produceras, att väfnadsindustrien deraf ej kan röna något väsentligt inflytande. Vid den utgång, som denna fråga sannolikt här får, skall det blifva ett egendomligt faktum att se, huru den norska industrien kommer att förhålla sig till den svenska. Jag tror visserligen, att vår industri ej skall låta öfverflygla sig af den norska, utan skall veta att väl häfda sitt anseende.

Herr Hedlund: Då jag talade om import af garn från Norge, menade jag färgadt garn. Den, som der importerar garn till 3 öre per *ll* och färgar det har vinst, ej blott på skilnaden i tullen å ofärgadt garn utan dessutom i skyddstullen å det färgade garnet. Jag ber att med den siste talaren få instämma deruti, att den svenska industrien mycket väl kan reda sig vid en täflan med den norska.

Friherre Nordenfalk: Jag skall ej förlänga diskussionen, men ber endast få ånyo påpeka, att helt andra grunder för bifall till Utskottets förslag finnas i motiven till denna punkt än vid de föregående, och att konsekvensen med afseende på Kammararens föregående beslut således ej hindrar att bifalla denna. Jag har tagit mig friheten fästa uppmärksamheten på detta förhållande för dem, som möjligen tro, att ett bifall till densamma ej låter förena sig med Kammararens förut fattade beslut, och får härmed yrka bifall till Utskottets hemställan i denna del.

Herr Berg: Jag hade ej tänkt att ånyo begära ordet i denna fråga, ty jag trodde, att hvad jag hade att anföra af andra skulle framhållas, och så har äfven i hufvudsak skett, synnerligen af Herr

Bennich. Jag vill dock yttra några ord med afseende å hvad en ärad ledamot, som jag haft att bekämpa, uppgifvit angående aflöningsförhållandena vid en fabriik. Jag vill ingalunda bestrida dessa uppgifters sanningsenlighet, men för mig voro de särdeles förvånande, ty jag vet, att hos mig öfverstiger tillverkningskostnaden 100 öre per bundt och går sålunda till mer än 10 öre per *tt*, ehuru mitt arbete erbjuder åtskilliga lättnader såväl till följd af min fabriiks läge som genom annat, såsom fri bostad och fri vedbrand. Tillverkningskostnaden ökas dessutom på mångfaldigt vis genom assurans, transport, ränta och en oändlig mängd artiklar. Allt detta gör, att jag snarare vill sätta tillit till 1865 års komités uppgift, att tillverkningskostnaden, alla slags utgifter inberäknade, uppginge till 1 Rdr 64 öre per bundt garn af medelnummern 14. Men nu hafva ju dessutom arbetslönerna betydligt höjts. Jag vågar därför tro, att i Herr Hedlunds uppgift ej voro inberäknade alla utgifter, eller också har den af honom omförmälda fabriik ett ovanligt godt läge, då den kan så aflöna sina arbetare. Jag kan ej gifva så liten aflönings; och de fleste fabriikanter, som jag känner, kunna det ej heller.

Herr Hedlund: Jag ber om förlåtelse, att jag glömde en liten uppgift. En talare har yttrat, att han läst flera tulltaxor i Europa och dervid funnit att alla andra länder skydda sina näringar och specielt den som nu är i fråga bättre än Sverige. Jag råkar hafva Tysklands tulltaxa i min hand och kan med ledning deraf uppgifva, att tullen derstädes å bomullsgarn utgör, för 1- och 2-trådigt *rätt* något mindre än 5 öre, för 1- och 2-trådigt *blekt eller färgadt* något mindre än 10 öre samt för 3- och flertrådigt något mindre än 15 öre, allt för svenskt skålpund, hvilka tullsatser äro lägre än de motsvarande svenska. så att i afseende på bomullsgarn hänger det icke ihop, att Tyskland lennar större skydd åt sin näring än Sverige.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, samt Herr Grefven och Talmannen yttrat, att under densamma hade yrkats dels bifall till den förevarande punkten och dels att Kammarén, med bifall till Utskottets hemställan om afslag å Herr Hedlunds framställning om tullfrihet för segel- och bindgarn samt om sådan frihet jemväl för färgadt eller blekt jutegarn, skulle afslå punkten i allt öfrigt; framställdes propositioner å dessa yrkanden samt besvarades med många ja och nej i blandning; hvarefter Herr Grefven och Talmannen förklarade sig hafva funnit den senast gjorda propositionen hafva blifvit med öfvervägande ja besvarad.

Flera ledamöter begärde votering.

Uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller 18:de punkten i Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 6, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Ändringar i Tulltaxan. (Forts.) Vinner Nej, bifaller Kammararen Utskottets hemställan om afslag å Herr Hedlunds framställning om tullfrihet för segel- och bindgarn samt om sådan frihet jemväl för färgadt eller blekt jutegarn, men afslår punkten i allt öfrigt.»

Omröstningen företogs och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 43.

Nej — 47.

19:de punkten.

Afslogs, på yrkande af Friherre *De Geer, Carl Emanuel.*

20:de punkten.

Herr Berg: Ehuru det troligen icke kan vara behöfligt för mig att, efter den utgång 18:de momentet fått, yttra något vidare, tillåter jag mig dock att fästa uppmärksamheten på, att den här föreslagna nedsättningen i tullen å linne-damast från 75 till 50 öre och å dräll från 65 till 50 öre icke torde vara fullt rättvis. Derjemte får jag anmärka att, som jag förmodar, ett tryckfel insmugit sig å 27 sidan af Utskottets betänkande, der det heter att tullen å damast år 1867 nedsattes »till sitt nuvarande belopp, 50 öre per skålpund». Jag förmodar att i stället för 50 öre skall stå 75 öre, såsom i sjelfva tillstyrkandet säges.

Jag inskränker mig till hvad jag nu yttrat och vill icke framställa yrkande om afslag å den föredragna punkten, och tillåter mig upplysa att jag icke deltog i den senaste voteringen eller med min röst bidrog till det derigenom fattade beslutet.

Friherre *De Geer, Carl Emanuel:* Jag anhåller om afslag å de förändringar i tulltaxan, som Utskottet vid denna punkt förordat.

Öfverläggningen förklarades slutad och punkten afslogs.

21:sta punkten.

Uppå yrkande af Friherre *De Geer, Carl Emanuel,* biföll Kammararen Utskottets hemställan om afslag å Herr Hedlunds ifrågavarande förslag, men afslog punkten i öfrigt.

22:dra, 23:dje och 24:de punkterna.

Afslogos, uppå yrkanden af Friherre *De Geer, Carl Emanuel.*

25:te punkten.

Uppå yrkande af Friherre *De Geer, Carl Emanuel,* biföll Kammararen Utskottets hemställan om afslag å Herr Hedlunds motion, i

hvad den afsåg tullfrihet för ljuskronglas, råa och oslipade spegelglas eller s. k. glasämnen samt urglas, men afslog punkten i allt öfrigt.

*Ändringar i
Tulltaxan.
(Forts.)*

26:te punkten.

Afslogs, på yrkande af Friherre *De Geer, Carl Emanuel.*

27:de punkten.

Herr Hedlund: Det är egentligen tre moment till förändrad tulltaxa, som jag föreslagit, af hvilka två nu äro genomgångna och vi stå framför det tredje. Det första var, att man skulle ur tulltaxan utstryka alla de artiklar, som icke gifva någon tullinkomst, men angående dessa artiklar har Kammaren varit af annan åsigt och varit rädd om till och med bronspulver, naturligtvis icke för inkomstens skull utan troligen af rädsla för franska traktaten eller af andra skäl. Det andra var nedsättning i tullskyddet. Då kommo vi till garnet, och den öfverraskande vändning, denna fråga tog, gör, att jag nu icke, såsom jag eljest tänkt, lemnar afhandlingen om det sista momentet å sido med öfverlemnande af tulltaxan till Herrarnes eget åtgörande, utan att jag ber att något litet få stanna vid detta moment, utlofvande att, om det får samma utgång som jag väntar, icke vidare besvära med något yttrande utan till och med anhålla om afslag å allt öfrigt.

Det tredje momentet var tullfrihet för risgryn. Man ansåg, att, när man står inför en tidpunkt, då nedsättning i skatter kunde vara riktig, skulle man framför allt välja nedsättning af tullen för en så viktig förnödenhetsartikel som ris. Man ansåg därför fördelaktigt, att, ifall man komme att i en framtid begära nedsättning till exempel i grundskatterna, man skulle kunna åberopa, att man icke varit emot en nedsättning till förmån för den fattiga befolkningen. Säger man deremot, att vi nu icke skola göra någon skattenedsättning, emedan vi behöfva alla dessa skatter för grundskatternas aflösning, så kan detta argument vändas på ett betänkligt sätt emot dem, som använda det, emedan då först kan man hafva skäl att tala om »krass egen nytta», m. m. Har man varit så rädd, att man icke en gång vägat en skattenedsättning på 100,000 kronor rörande en artikel, som ingår i den stora massans förbrukning, då det å andra sidan gäller nedsättningar på millioner, då har man gifvit hugg på sig sjelf. Således till det statsekonomiska och sociala motivet kommer för mig äfven ett politiskt motiv. Derfor valde jag artiklarne risgryn och fotogen, så att man i hvarje bondstuga skulle kunna känna gagnet af nedsättningen. Nu har man tagit till utgångspunkt, att statens inkomster icke skulle tillåta nedsättning, men jag tror dock, att, när man talar om en statsbrist på tio millioner, så får icke en minskning af 100,000 kronor spela någon roll, och jag skulle således våga att gent emot den siste talarens uppgift att begära afslag å alla punkterna, nu uppträda och anhålla om bifall till denna Utskottets hemställan.

Grefve Hamilton, Hugo: Den tull, som för det närvarande är

Ändringar i Tulltaxan. (Forts.) lagd på risgryn, är så låg, att man icke gerna kan säga, att den lägger särdeles stort band på konsumtionen, men deremot är den af ofantlig vigt i afseende på tullinkomsterna, och på grund deraf anhåller jag om afslag å Utskottets förslag.

Herr Bennich: Jag får emot den siste talarens anförande erinra, att en tullsats af två öre per skålpundet på en vara, som, efter hvad jag tror, i medeltal icke kostar öfver tio öre skålpundet ingalunda är låg. Den uppgår till 20 procent af varuvärdet och såsom beskattning i allmänhet är detta i min tanke ganska drygt, än värre då beskattningen träffar ett tarfligt födoämne. I min smak åtminstone kunna risgryn icke gifvas ett bättre vitsord, men i alla fall kan folk lefva derpå, och det har visat sig flera gånger i missväxtår, att risgryn rätt mycket ingått i de lägsta klassernas förbrukning. Förra året begagnades i Vermland, der potatisen slog fel, i allmänhet risgryn såsom surrogat, och att på en dylik förnödenhetsvara bibehålla en tull af tjugu procent, kan väl knappast försvaras. Vill man göra eftergifter till förmån för alla klasser och kanske mest för dem, som hafva minst råd att betala, så är det just skäl att lindra tullen på en dylik artikel. År 1873 gick importen af risgryn till öfver 7,000,000 skålpund och det måtte väl ingen kunna påstå, att det är de förmögnare klasserna, som hufvudsakligen förbruka så stora quantiteter, utan att dessa ingå bland den stora massans lifsförnödenheter.

Herr Hammar: Då den nu föredragna punkten är en bland dem, jag upptagit i den reservation, jag tagit mig friheten afgifva, torde det också tillåtas mig att något upptaga de anmärkingar, som blifvit framställda mot afslag å Utskottets förslag. Hufvudskälet för min reservation mot denna punkt är, att jag anser att genom den der föreslagna tullfriheten alltför stort afbräck skulle tillfogas statens inkomster. Om vi se i den medeltalsberäkning, som finnes vidfogad Utskottets betänkande, skulle genom den föreslagna tullfriheten statsinkomsterna minska med 120,000 kronor. Gå vi deremot till importen för förlidet år skulle, enligt Kommers-kollegii berättelse, den tullfrihet som föreslagits i den nu föredragna punkten göra icke mindre än 162,000 kronor. Detta har för mig utgjort tillräckligt skäl att icke deltaga i Utskottets förslag om tullfrihet för risgryn. Ytterligare tillkommer att i denna punkt icke talas endast om risgryn utan äfven om gryn af andra slag. Dessa bestå af åtskilliga sorter såsom sago-, manna-, tapiokogryn och så vidare, och hafva dessa under sistlidne år lemnat en tullinkomst af 19,000 kronor. Om man ock om risgryn kan säga, att det ingår i den allmänna förbrukningen, kan man dock icke säga det om dessa »andra slag», och hvad beträffar risgryn så anser jag det väl vara en lefnadsförnödenhet, men icke en nödvändighetsvara, ty våra egna inhemska grynsorter äro lika mycket födande och ätas till dagligt bruk lika gerna. På grund häraf anhåller jag om afslag å den föredragna punkten.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, samt Herr Grefven och Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bi-

fall till den förevarande punkten och dels afslag derå, framstälde Herr Grefven och Talmannen först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades många nej jemte åtskilliga ja, och sedermera proposition på afslag derå, då svaren utföllo med många ja jemte åtskilliga nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Den vidare föredragningen af utlåtandet uppskötts till nästa sammanträde.

Anmälades och bordlades från nedannämnda Utskott inkomna memorial och utlåtanden. nemligen från

Stats-Utskottet:

N:o 72, i anledning af fullmäktiges i Riksgäldskontoret framställning angående begärd inlösen af två svenska statsobligationer:

N:o 73, i anledning af Statskontorets underdåniga berättelse angående statsverkets spannmålsrörelse, undsättningsfonden och f. d. magasin-fonden samt en af fullmäktige i Riksgäldskontoret i afseende å bokföringen af undsättningsmedlen gjord framställning;

N:o 74, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Stats-Utskottets utlåtande N:o 45, angående förändrad reglering af skjutsväsendet;

N:o 75, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor rörande anslag under riksstatsens åttonde hufvudtitel;

N:o 76, med förslag till sammanjemkning och voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut uti åtskilliga frågor rörande anslagen under riksstatsens nionde hufvudtitel;

N:o 77, med förslag till voteringspropositioner, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i afseende å punkten Litt. a) utaf Stats-Utskottets utlåtande N:o 68, angående indragning af Kommerskollegium m. m.;

N:o 78, med svar i anledning af erhållen återremiss å tvänne punkter af Stats-Utskottets utlåtande N:o 68, angående indragning af Kommerskollegium m. m.;

Sammansatta Stats- och Banko-Utskottet:

N:o 1, i anledning af dels Riksdagens år 1874 församlade revisorers förslag angående öfverflyttning till Riksbanken af Riksgäldskontoret nu äliggande lånerörelse och dels en inom Andra Kammaren i samma ämne väckt motion;

Banko-Utskottet:

N:o 24, rörande Riksbankens fordran hos Södertelje kanalbolag.

Herr Grefven och Talmannen hemstälde, att de i dag för första gången bordlagda målen måtte uppföras främst på föredragningslistan för nästa sammanträde, samt det i dag för andra gången bordlagda ärendet sättas sist å samma lista; hvilket bifölls.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.